

แผนยุทธศาสตร์ กรมควบคุมมลพิษ

พ.ศ. 2566 - 2570

(ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

กรมควบคุมมลพิษ
2568

คำนำ

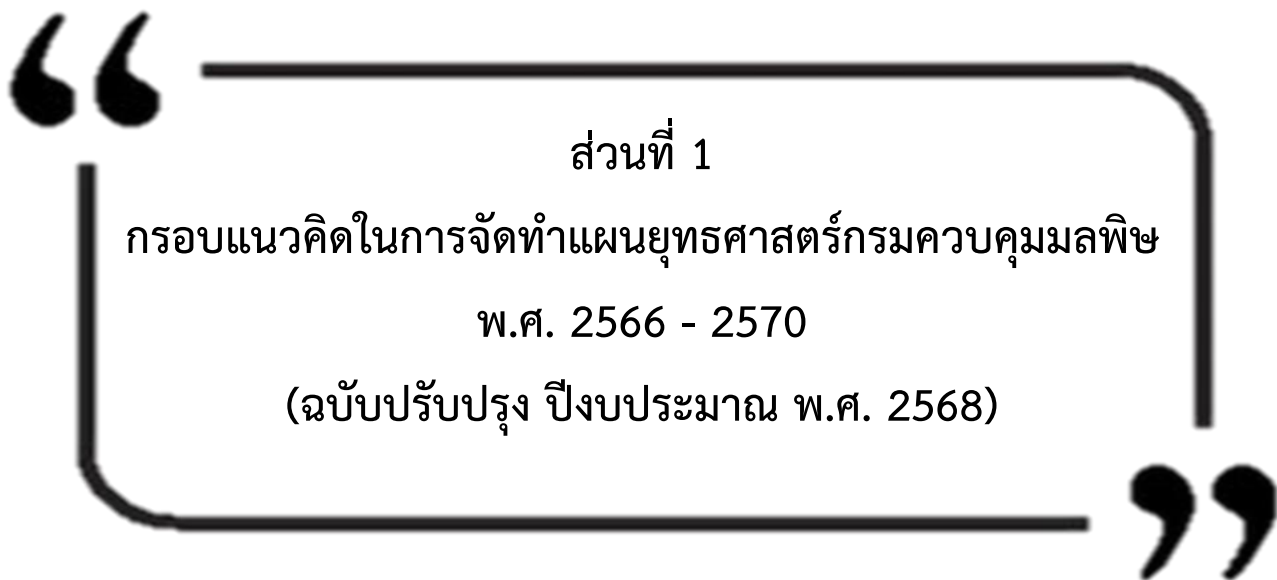
แผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อปรับการกำหนดทิศทางของการดำเนินงานด้านการจัดการมลพิษของกรมควบคุมมลพิษ ให้สอดคล้องและตอบสนองกับนโยบายสถานการณ์ในปัจจุบันแนวโน้มและทิศทางในอนาคตของประเทศ ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสอดคล้องกับระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) โดยในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับนี้ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม จากคณะผู้บริหาร บุคลากรของกรมควบคุมมลพิษทุกระดับ ตั้งแต่ขั้นตอนการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ฯ จนถึงการจัดทำร่างแผน ยุทธศาสตร์ฯ ฉบับปรับปรุงและได้ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กรมควบคุมมลพิษหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) จะนำไปสู่การขับเคลื่อน โดยเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานและบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กรในการบริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร นำไปสู่การแก้ไขปัญหามลพิษ และการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน และเกิดความสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

กรมควบคุมมลพิษ

มีนาคม 2568

ส่วนที่ 1	กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)	
-	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	2
-	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	3
-	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)	3
-	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	8
-	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	14
-	สถานการณ์มลพิษของประเทศ	17
-	สถานการณ์ขององค์กร	22
ส่วนที่ 2	ข้อมูลพื้นฐาน	
-	หน้าที่และอำนาจของกรมควบคุมมลพิษ	25
-	โครงสร้างกรมควบคุมมลพิษ	25
-	กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	26
ส่วนที่ 3	การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม	
-	ปัจจัยภายใน	28
-	ปัจจัยภายนอก	33
-	ความท้าทายและความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์	35
ส่วนที่ 4	แผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)	
-	วิสัยทัศน์	39
-	พันธกิจ	39
-	ค่านิยม คพ.	39
-	ประเด็นยุทธศาสตร์	39
-	แผนที่ยุทธศาสตร์	40
-	ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม และหน่วยงานรับผิดชอบ	41
ส่วนที่ 5	แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล	
-	แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ	53
-	การติดตามประเมินผล	53
-	เครื่องมือในการติดตามประเมินผล	54
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)	56
ภาคผนวก ข	คำอธิบายตัวชี้วัด	62
ภาคผนวก ค	การวิเคราะห์ SIPOC Model ของกรมควบคุมมลพิษ	70

ส่วนที่ 1

กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ

พ.ศ. 2566 - 2570

(ฉบับปรับปรุง ปิงบประมาณ พ.ศ. 2568)

ส่วนที่ 1

กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ
พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

1. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติ รวม 193 ประเทศ ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2558 ได้มอบหมายให้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) เป็นกลไกหลักในระดับประเทศ ในการขับเคลื่อนให้หน่วยงานไทย นำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ไปปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้ให้กับภาคส่วนต่างๆ อนึ่ง คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนชุดนี้ จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2556 โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่สำคัญ คือ เสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงหรือความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการกิจการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ ดังนี้

1.1 เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน

เป้าประสงค์ 6.3 ปรับปรุงคุณภาพน้ำ โดยการลดมลพิษ ขจัดการทิ้งขยะและลดการปล่อยสารเคมีอันตรายและวัตถุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครึ่งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่และการใช้ซ้ำที่ปลอดภัยอย่างยั่งยืนทั่วโลก ภายในปี 2573

1.2 เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความปลอดภัย ความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างครอบคลุมและยั่งยืน

เป้าประสงค์ 11.6 ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากรในเขตเมือง รวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศ และการจัดการของเสียของเทศบาล และการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอื่นๆ ภายในปี 2573

1.3 เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

1) เป้าประสงค์ 12.4 บรรลุเรื่องการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิด ตลอดจนวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น ด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อจะลดผลกระทบทางลบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ภายในปี 2563

2) เป้าประสงค์ 12.5 ภายในปี พ.ศ. 2573 จะต้องลดการเกิดของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูป เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำกลับมาใช้ซ้ำ

3) เป้าประสงค์ 12.7 ส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่ยั่งยืน ตามนโยบายและการให้ลำดับความสำคัญของประเทศ

1.5 เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอื่นๆ อย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ 14.1 ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงเศษซากขยะในทะเลและมลพิษจากธาตุอาหาร (Nutrient pollution) ภายในปี 2568

2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อใช้เป็นหลักในการปกครอง และเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น โดยได้กำหนดกลไกเพื่อจัดระเบียบและสร้างความเข้มแข็งแก่การปกครองประเทศขึ้นใหม่ด้วยการจัดโครงสร้างของหน้าที่และอำนาจขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

มาตรา 43 (2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 50 (8) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

มาตรา 57 (2) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการ ดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชน หรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการ หรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

3. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)

3.1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (หลัก)

1) เป้าหมาย 4 ด้าน ดังนี้

1.1) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนมีสมดุล

1.2) ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

1.3) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

1.4) ยกย่องและยกย่องให้เกียรติ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

2) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.1) ประเด็นที่ 1 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

(1) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัด และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

(2) ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคและการผลิต วิถีคิด และวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้างการมีจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมบริโภคอย่างพอเพียง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้บริโภคและผู้ผลิต การสร้างระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษในภาคการผลิต และการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์ จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน การลดการปล่อยมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการการปล่อยมลพิษจากภาคการผลิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีมลพิษต่ำโดยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทที่เพียงพอและมีการจัดการมลพิษได้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกด้วยการวิจัย พัฒนา วัสดุและเทคโนโลย การเพิ่มศักยภาพการผลิต การใช้ และตลาด ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและเข้าถึงองค์ความรู้ด้านพลังงาน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐ มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สินค้าและบริการจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืนโดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ดำเนินการเพื่อรองรับการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เอกชน การปรับปรุงกลไกรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชน

2.2) ประเด็นที่ 4 พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

(1) จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพอันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย 3R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

2.3) ประเด็นที่ 5 พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(1) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว รวมทั้งมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตร น้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตรและอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำในแต่ละภาคส่วน พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่ มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

2.4) ประเด็นที่ 6 ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

(1) พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต โดยพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่สำคัญ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมเวทีดิจิทัล เพื่อรังสรรค์นโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมโดยเพิ่มบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ คุ้มครองและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้ รวมถึงการกระจายอำนาจและการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชุมชน องค์กรประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาและออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และองค์กรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย มีความเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรม และหลักประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม ที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำ และป้องกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุม ทั้งปัญหาเดิมและปัญหาอุบัติใหม่อันจะทำให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน สามารถเยียวยาฟื้นฟูบุคคล ชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสียหายได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมือในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคอื่นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค การฟื้นฟูและขยายพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพในภูมิภาค รวมทั้งการเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมก่อนการตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบข้ามพรมแดน การเพิ่มความร่วมมือในเรื่องการจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์ และการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานยุติธรรมในภูมิภาคในการสร้างระบบยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

3.2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

1) เป้าหมาย 4 ด้าน ดังนี้

1.1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

1.2) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

1.4) กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

2) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

2.1) ประเด็นที่ 1 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(1) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

2.2) ประเด็นที่ 2 ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

(1) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนาระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคส่วนอื่นในสังคม โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

2.3) ประเด็นที่ 4 ภาครัฐมีความทันสมัย

(1) องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ ปรับโครงสร้างและระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย มีการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้าสู่การเป็นสำนักงานสมัยใหม่ นำไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล มีความคล่องตัว ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการ สามารถยุบ เลิก ปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร กฎ ระเบียบ ได้ตามสถานการณ์

(2) พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ รวมทั้งนำองค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา

2.4) ประเด็นที่ 5 บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

(1) ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพ และคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผน กำลังคน รูปแบบการจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเท แลกเปลี่ยน และโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน

(2) บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและวางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพให้มีสมรรถนะใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำในทุกระดับให้มีขีดสมรรถนะสูง มีความรับผิดชอบ และมีความเป็นมืออาชีพ เป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนา นโยบาย และยุทธศาสตร์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคม โดยมีการสร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว

2.5) ประเด็นที่ 6 ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(1) บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเลี่ยงการขัดกันระหว่างประโยชน์บุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ประชาชนทราบ

2.6) ประเด็นที่ 7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น

(1) ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก กำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่ การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการ เปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความ ชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้งการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

(2) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่เลือกปฏิบัตินำเทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย ป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิด ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

4. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

4.1 ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน (ด้านที่ 18) (หลัก)

1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

1.1.1) เป้าหมาย : สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

กรมควบคุมมลพิษได้กำหนดวิสัยทัศน์ “น้ำต้องสะอาด อากาศต้องบริสุทธิ์ หยุดปัญหามลพิษ เพื่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน” การกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร จะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทในประเด็นการเติบโต อย่างยั่งยืน (ด้านที่ 18) ที่ระบุว่า “สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน” ด้วย

1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (หลัก)

1.2.1) แนวทางการพัฒนา

(1) แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และ แหล่งน้ำทะเลคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ โดยกำหนดแนวทางที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องพิจารณาสถานการณ์ ของประเทศและของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มุ่งเน้นการป้องกันผลกระทบล่วงหน้า โดยการสร้าง ระบบภูมิคุ้มกันให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่เปราะบางและพื้นที่เสี่ยง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น และคำนึงถึงกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยหรือสิ่งแวดล้อม การลดและควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดเป็นหลักการ จัดการมลพิษตั้งแต่ต้นทาง และพิจารณาถึงขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ รวมถึงการประยุกต์ใช้ ระบบอนุญาตการระบายมลพิษ และหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

(2) แนวทางการพัฒนาที่ 2 จัดการคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน โดยมีแนวทางและเป้าหมายที่สอดคล้องกับแนวโน้มสถานการณ์ในอนาคตทั้งในระยะสั้น ปานกลาง และระยะยาว ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการหรือการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศในรูปของปริมาณรวม และเชิงพื้นที่ และกำหนดให้มีระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่ยังเป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการติดตามตรวจสอบเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ของตนเอง กำหนดมาตรการควบคุมปริมาณการจราจรหรือยานพาหนะในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่นหรือพื้นที่เขตเมืองเมื่อเกิดภาวะวิกฤต รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านคุณภาพอากาศและเสียง เพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นติดตามตรวจวัดคุณภาพอากาศเสียงและความสั่นสะเทือนในพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งมีระบบการแจ้งเตือนปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงที่สามารถเข้าถึงและทันเหตุการณ์รวมถึงการป้องกันและลดปัญหามลพิษข้ามแดน

(3) แนวทางการพัฒนาที่ 3 จัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตรายและกากอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน ครอบคลุมขยะชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากของเสียอุตสาหกรรม โดยให้ความสำคัญกับการป้องกันและลดมลพิษจากขยะและของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิด การบริหารจัดการควบคุมมลพิษจากการบำบัด กำจัดขยะ และของเสียอันตราย โดยปรับปรุงพื้นที่ฟู สถานที่กำจัดขยะให้ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการ สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่เพื่อจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกประกาศสถานที่กำจัดขยะเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ กำหนดให้มีระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ และกำหนดมาตรฐานการควบคุมการระบายมลพิษจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนด้านการจัดการขยะและของเสียอันตราย ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการขยะ รวมทั้งมีมาตรการในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาบังคับใช้ ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพ ดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม การวางระบบการจัดการของเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ บางประเภทที่คาดว่าจะมีปัญหาในอนาคต การจัดการขยะจากการก่อสร้างและการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง การสร้างกระบวนการรับรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับปัญหามลพิษจากการจัดการขยะและของเสียอันตรายที่ไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งทบทวนและตรวจสอบกลไกการบริหารจัดการขยะของประเทศทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้บริการ ผู้บริโภค ผู้กำจัด และหน่วยงานกำกับดูแล การจัดการมูลฝอยติดเชื้อยึดหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามแนวทางพระราชรัฐ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศ บนฐานของความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่

(4) แนวทางการพัฒนาที่ 4 จัดการสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีอย่างถูกวิธีตามหลักวิชาการ และสนับสนุนการใช้สารชีวภาพให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต และสร้างความปลอดภัยในสุขภาพของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจำกัดการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำหรับการทำการเกษตรทุกประเภท เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อมในรูปแบบมาตรฐานสากล ได้แก่

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม โดยให้มีข้อกำหนดสำหรับการทำเกษตรทุกประเภท เพื่อควบคุม และป้องกันการแพร่กระจายของสารเคมีเกษตรออกสู่สิ่งแวดล้อม ได้แก่ น้ำใต้ดิน แม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำทะเล การชะล้างและตกค้างในดิน รวมทั้งการฟุ้งกระจายในอากาศ โดยจะต้องเป็นความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย และผู้ใช้สารเคมีในการควบคุมป้องกันการแพร่กระจายของสารเคมีดังกล่าว และรับผิดชอบต่อ การส่งเสริมความรู้และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย

1.2.2) เป้าหมายของแผนย่อย

(1) คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสม กับประเภทการใช้ประโยชน์

(2) คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย

(3) การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจ สีเขียว (รอง)

1.3.1) แนวทางการพัฒนา

(1) แนวทางการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยพัฒนาและส่งเสริม โรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมและเมืองอุตสาหกรรม ตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่สอดคล้อง ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนตลอดจนส่งเสริมการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ที่ช่วยสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งการเพาะปลูก ปศุสัตว์และประมงตลอดห่วงโซ่มูลค่าและกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมติดฉลาก สิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีมาตรการเพื่อจำกัด การใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลาที่เหมาะสม พัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีมาตรฐานตามแนวทางการท่องเที่ยว ที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมทั้งอุปสงค์ อุปทานและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ในท้องถิ่นมีการจัดการขยะและของเสียอันตรายอย่างถูกวิธี การพัฒนาและส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนให้สอดคล้อง ตามแนวทางเศรษฐกิจแบบองค์รวม ซึ่งครอบคลุมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว รวมทั้งการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในระดับประเทศทั้งด้านการพัฒนาเครือข่ายที่ประกอบด้วย สมาชิกจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมแนวปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านฐานข้อมูลตลอดวัฏจักรชีวิต เครื่องมือ วิธีการ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางสังคม และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

1.3.2) เป้าหมายของแผนย่อย

(1) การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น

(2) พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

1.4) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ (รอง)

1.4.1) แนวทางการพัฒนา

(1) แนวทางการพัฒนาที่ 1 ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก กำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทย ที่สอดคล้องกับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกระดับทั้งระดับมาตรการของประเทศระดับองค์กร และผลิตภัณฑ์โดยมีความเชื่อมโยงของเครือข่ายข้อมูลในทุกภาคส่วน ดำเนินงานตามแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาพลังงานและขนส่งกระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และการจัดการของเสีย เช่น เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทน พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดการคมนาคม ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตแบบปล่อยคาร์บอนต่ำ ลดการเกิดของเสีย เป็นต้น

1.4.2) เป้าหมายของแผนย่อย : การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

4.2 ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (ด้านที่ 19) (รอง)

1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

1.1.1) เป้าหมาย

- (1) ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น
- (2) ผลผลิตของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ
- (3) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี

1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ (รอง)

1.2.1) แนวทางการพัฒนา

- (1) แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณคุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ ส่งเสริมบทบาทท้องถิ่น ในการลงทุน และการจัดบริการด้านน้ำและสุขาภิบาลในชุมชน มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสมกับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- (2) แนวทางการพัฒนาที่ 2 จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พิกน้ำแหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำจากเมืองชายฝั่ง ที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาที่อิงธรรมชาติ (Nature-based Solution) ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ของแต่ละลุ่มน้ำ และจัดทำแผนและดำเนินการป้องกัน พื้นที่รักษา ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ และการอนุรักษ์ฟื้นฟู รักษาสภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) ตามพื้นที่ที่กำหนดตามความสำคัญและข้อตกลงที่มีของแต่ละลุ่มน้ำ โดย (1) มีการควบคุมปริมาณน้ำ การดูแลคุณภาพน้ำในลำน้ำ (2) การจัดหาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาให้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ/แหล่งน้ำสำรอง และ (3) กำหนดกติกาดูแลสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นเพื่อการจัดการ (เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย การดูแลสารเคมีภาคเกษตร การสูญเสียพื้นที่ป่า คุณภาพน้ำน่าน้ำ และส่งเสริมมาตรการจูงใจทางเศรษฐศาสตร์ ในการอนุรักษ์น้ำผิวดินและน้ำใต้ดินอย่างเหมาะสม)

1.2.2) เป้าหมายของแผนย่อย : ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

1.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล (รอง)

1.3.1) แนวทางการพัฒนา

(1) แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดการน้ำในเขตเมือง จัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมและจัดการน้ำเสีย ระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำ คุณภาพในทางน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงน้ำสำหรับผู้มีรายได้ต่ำในชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดย (1) พัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง ทบทวนและจัดทำแผนตามความสำคัญของแต่ละพื้นที่ โดยใช้น้ำจากหลายแหล่ง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ และ (2) สร้างระบบระบายน้ำ ระบบกักเก็บน้ำในเมือง รวมถึงแนวคิดเมืองซับน้ำ (sponge city) เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติน้ำท่วมและน้ำแล้ง ในเมือง ชุมชนแออัด และพื้นที่รอบนอก

(2) แนวทางการพัฒนาที่ 3 เพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า การใช้น้ำซ้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน พร้อมเพิ่มการเก็บกักน้ำในพื้นที่

1.3.2) เป้าหมายของแผนย่อย : ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

1.4) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ (รอง)

1.4.1) แนวทางการพัฒนา

(1) แนวทางการพัฒนาที่ 3 อนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติในทุกมิติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยะวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุง รักษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สุนทรียภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น โดยศึกษาปัญหาและผลกระทบทุกมิติของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ประเมินและจัดทำข้อมูลเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ริมน้ำ การเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยา การลดลงของน้ำใต้ดิน คุณภาพน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การเชื่อมต่อของเส้นทางน้ำ รณรงค์สร้างความรู้ และปลูกจิตสำนึกผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน จัดทำแผนอนุรักษ์ ฟื้นฟู แม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติอย่างบูรณาการ และมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือควบคุมการปล่อยน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งกำหนดมาตรการและกฎระเบียบจัดการขยะในแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งจัดทำคู่มือ/แผนปฏิบัติการเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงในแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกำจัดวัชพืชอย่างเป็นระบบในเชิงพาณิชย์โดยการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือสำหรับแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติและสำรวจและรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเก่า ที่ไม่มีประโยชน์และไม่ใช้งานแล้วในแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ฝายเก่า อาคารชลศาสตร์ และหลักรอ เป็นต้น ตลอดจนกำจัดสิ่งกีดขวางที่เป็นโครงสร้างชั่วคราวหรือวัสดุต่าง ๆ ที่อยู่ใต้สะพานข้ามแม่น้ำลำคลอง เช่น นั้งร้าน เศษวัสดุก่อสร้างและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ

1.4.2) เป้าหมายของแผนย่อย : แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดีมีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

4.3 ประเด็นการบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ (ด้านที่ 20) (รอง)

1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

1.1.1) เป้าหมาย

- (1) บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
- (2) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน (รอง)

1.2.1) แนวทางการพัฒนา

(1) แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ผู้ประกอบการ และภาคธุรกิจ โดยภาครัฐจัดสรรรูปแบบบริการให้มีความสะดวก มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงานแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ อาทิ การบูรณาการขั้นตอนการออกใบอนุญาตต่างๆ การให้บริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(2) แนวทางการพัฒนาที่ 2 พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า มีความรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย ลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา พื้นที่และตรวจสอบได้ ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล เพื่อให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล เกิดประโยชน์สูงสุด

(3) แนวทางการพัฒนาที่ 3 ปรับวิธีการทำงาน จาก “การทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด” เป็น “การให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ” ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานสากล โดยเปลี่ยนจากการทำงานด้วยมือ เป็นการทำงานบนระบบดิจิทัลทั้งหมด เชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกันเสมือนเป็นองค์กรเดียว มีการพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัต สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และผู้ใช้บริการ และเปิดโอกาสให้เสนอความเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสะดวกทันสถานการณ์

1.2.2) เป้าหมายของแผนย่อย : งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

1.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : แผนย่อยพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ (รอง)

1.3.1) แนวทางการพัฒนา

(1) แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ

การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กรทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ อาทิ การสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ภาครัฐสามารถใช้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกันและข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้ภาครัฐกิจ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการขยายโอกาสทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการฝึกอบรมทักษะเฉพาะทางของบุคลากร เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น

(2) แนวทางการพัฒนาที่ 2 กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ มีการพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐให้ทุกภาคส่วน สามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและสะดวก รวมทั้งนำองค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เพื่อส่งเสริมการพัฒนากระบวนการและการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเต็มศักยภาพ

(3) แนวทางการพัฒนาที่ 3 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การและออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์การแบบราชการและวางกฎเกณฑ์มาตรฐานกลางอย่างตายตัว มีขนาดที่เหมาะสมกับการกิจ ปราศจากความซ้ำซ้อนของการดำเนินภารกิจ สามารถปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ โครงสร้างองค์การระบบการบริหารงาน รวมทั้งวางกฎระเบียบได้เองอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นทำงานแบบบูรณาการไร้รอยต่อและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานและมีผลสัมฤทธิ์เทียบได้กับมาตรฐานระดับสากล นอกจากนี้ยังมีความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อวิเคราะห์คาดการณ์ล่วงหน้าและทำงานในเชิงรุก สามารถนำเทคโนโลยีอันทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าในการทำงาน

1.3.2) เป้าหมายของแผนย่อย : ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)

5.1 หมายเหตุที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ (หลัก)

1) เป้าหมายที่ 3 การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

1.1) ตัวชี้วัดที่ 3.2 การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ของประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ภายในปี 2570

1.2) ตัวชี้วัดที่ 3.3 ปริมาณขยะต่อหัวในปี 2570 ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 10

2) กลยุทธ์การพัฒนา

2.1) กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำหลักการขยายความรับผิดชอบต่อของผู้ผลิตมาใช้ ผลักดันให้ภาคเอกชนมีการลงทุนเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริการให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เกิดการใช้ที่น้อยใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และส่งเสริมให้นำหลักการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุดมาใช้ในขั้นตอนการผลิตและบริการ การใช้พลังงานสีเขียว ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงกลไกสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปสู่การลดปริมาณการปล่อยคาร์บอน

2.2) กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างรายได้สุทธิให้ชุมชน ท้องถิ่น และเกษตรกร จากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชน สนับสนุนการลดและคัดแยกขยะอย่างเป็นระบบในชุมชน ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการนำมาเป็นวัสดุในการผลิตในชุมชนและเป็นวัตถุดิบให้โรงงาน ส่งเสริมการแปรรูปขยะมูลฝอยและวัตถุดิบที่เหลือจากกระบวนการผลิตเป็นพลังงาน สร้างชุมชนต้นแบบที่มีความสามารถในการคัดแยกขยะและนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่

2.3) กลยุทธ์ที่ 3 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผลิตให้เพียงพอและมีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและขีดความสามารถในพื้นที่ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ดำเนินการประเมินมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(2) กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากส่วนเหลือของกระบวนการผลิตให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายปราศจากเศษเหลือและของเสียจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และขยะอาหาร เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์การไหลของวัสดุ เพื่อบริหารจัดการของเหลือจากการผลิตและการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบกลไกหมุนเวียนใช้ประโยชน์เศษเหลือในภาคอุตสาหกรรม เศรษฐกิจเกษตร ลดการสูญเสียที่เกิดขึ้นในขั้นตอนก่อนถึงผู้บริโภคและขยะอาหาร รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการเศรษฐกิจหมุนเวียนให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้และนวัตกรรม ตลอดจนปรับปรุงกฎระเบียบให้สนับสนุนการนำของเสียจากอุตสาหกรรมที่ยังมีประโยชน์ให้สามารถนำกลับมาใช้ได้

2.4) กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมและกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมงานวิจัยเทคโนโลยีและพัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนธุรกิจรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัย ความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา

และนวัตกรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและลดของเสียจากกระบวนการผลิต ส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการข้อมูลและแพลตฟอร์มเสริมสร้างความสามารถในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาเทคโนโลยีการออกแบบ เชิงนิเวศ การจัดการของเสีย การพัฒนาธุรกิจ และการแลกเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ระหว่างธุรกิจและอุตสาหกรรม

(2) กลยุทธ์ย่อยที่ 4.6 พัฒนฐานข้อมูล/องค์ความรู้/มาตรฐาน/กฎหมาย/มาตรการ สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ ปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน ใช้มาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ลดมลพิษ และใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ พัฒนาระบบฐานข้อมูล องค์ความรู้และแนวปฏิบัติด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและหน่วยงานส่วนกลาง ท้องถิ่นและชุมชน ในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการกักตุนมลพิษ และส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.5) กลยุทธ์ที่ 5 การปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 5.2 สร้างแรงจูงใจ และทัศนคติในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคที่ยั่งยืน พัฒนากลไก เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และไม่ใช้เศรษฐศาสตร์ เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่วิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้และมีความโปร่งใส ส่งเสริมแนวปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการรีไซเคิลขยะและบรรจุภัณฑ์ในบ้านเรือน ส่งเสริมการติดฉลากผลิตภัณฑ์ อาทิ ฉลากสีเขียว ฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์ และฉลากพลังงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริโภค

5.2 หมายเหตุที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก (รอง)

1) เป้าหมายที่ 3 การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ

1.1) ตัวชี้วัดที่ 3.5 มลพิษทางอากาศ (ฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน) และปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคคมนาคมขนส่งลดลงร้อยละ 4 ต่อปี

5.3 หมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (รอง)

1) กลยุทธ์การพัฒนา

1.1) กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 5.1 พัฒนากลไกความร่วมมือกับต่างประเทศในการจัดการภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน อาทิ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำโขง การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี โดยการจัดทำบันทึกความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการด้านการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกัน ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมกัน

5.4 หมายเหตุที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน (รอง)

1) กลยุทธ์การพัฒนา

1.1) กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนา การบริการ ภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐจากการควบคุมมาเป็นการกำกับ ดูแลหรือเพิ่มความสะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะขั้นตอนการอนุมัติ อนุญาตต่างๆ พร้อมทั้งปรับ กระบวนการทำงานภาครัฐโดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและให้มีการเชื่อมโยงการให้บริการระหว่างหน่วยงานให้ เกิดการทำงานแบบบูรณาการ โดยกำหนดเป้าหมายการบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จในทุกบริการที่ภาครัฐ ยังต้องดำเนินการให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ระดับนโยบาย แผนงบประมาณ กำลังคน และการติดตามประเมินผล ให้เป็นเอกภาพและมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน

1.2) กลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เร่งทบทวนบทบาทภาครัฐและกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ โดยปรับบทบาทและภารกิจใหม่ให้รองรับแนวทางการพัฒนาประเทศและสถานการณ์ในอนาคต ส่งเสริม การกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเฉพาะในเรื่องโครงสร้างภาครัฐ อัตรากำลัง งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างให้เกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว มีประสิทธิภาพในการบริหารของส่วนราชการและจังหวัด และ แก้ไขปรับปรุง พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนราชการและการบูรณาการ การทำงานร่วมกันของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพพร้อมรับภารกิจ จากส่วนกลางไปดำเนินการได้ ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดกลไกที่สามารถให้หน่วยงานของรัฐสามารถปรับเปลี่ยน การทำงานหรือสร้างนวัตกรรมโดยไม่ติดอยู่ภายใต้กรอบเงื่อนไขของกฎระเบียบเดิมโดยเร็วเป็นอันดับแรก

(2) กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่าน เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ประชาชน องค์กร เครือข่าย และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วม ในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทาง การติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่หลากหลาย มีการบูรณาการการบริหารจัดการและนำไปประกอบการตัดสินใจ ของหน่วยงานของรัฐในการแก้ปัญหาและการพัฒนาาร่วมกัน เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน

1.3) กลยุทธ์ที่ 3 การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อ การพัฒนาประเทศ

(1) กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล โดยออกแบบ กระบวนการทำงานใหม่ ยกเลิกการใช้เอกสารและขั้นตอนการทำงานที่หมดความจำเป็นหรือมีความจำเป็นน้อย นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ตลอดกระบวนการทำงาน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตาม ประเมินผล โดยเฉพาะการให้บริการประชาชนและผู้ประกอบการให้มีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว มีช่องทาง และรูปแบบการให้บริการที่หลากหลายที่สอดคล้องกับการทำงานแบบดิจิทัล

6. สถานการณ์มลพิษของประเทศ

สถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2566 พบว่า สถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดิน น้ำทะเล น้ำบาดาล อากาศอุตสาหกรรม มลพิษยถากรรม และวัตถุอันตรายภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา สำหรับ สถานการณ์มลพิษด้านคุณภาพอากาศ ชยะมลพิษ ของเสียอันตรายชุมชน และวัตถุอันตรายภาคเกษตรกรรม ยังคงต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

6.1 สถานการณ์คุณภาพน้ำ

1) คุณภาพน้ำผิวดินในภาพรวม

ปี 2566 มีแหล่งน้ำทั่วประเทศ 61 แหล่งน้ำ และ 9 แหล่งน้ำนิ่ง จากการประเมินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI) จาก 70 แหล่งน้ำ มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 1 (1 แหล่งน้ำ) เกณฑ์ดี ร้อยละ 41 (29 แหล่งน้ำ) เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 39 (27 แหล่งน้ำ) และเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 19 (13 แหล่งน้ำ) และแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำดีที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) แม่น้ำตาปิตอนบน (อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช) 2) แม่น้ำหลังสวนตอนบน (อำเภอหลังสวน อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร) 3) แม่น้ำแควน้อย 4) แม่น้ำหนองหาร 5) แม่น้ำสงคราม แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง (อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ถึง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ) 2) แม่น้ำลำตะคองตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา) 3) บึงราชนก 4) แม่น้ำระยองตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดระยอง) 5) แม่น้ำท่าจีนตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ถึงอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม)

2) คุณภาพน้ำทะเลในภาพรวม

ปี 2566 จากการประเมินดัชนีคุณภาพน้ำทะเล 1 (Marine Water Quality Index : MWQI) พบว่า คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 55 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 39 เกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 5 และ เกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 1 โดยแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพน้ำทะเลดีที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) หาดละไม ระยะ 10 เมตร เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) หาดไก่อแบ้ เกาะช้าง จังหวัดตราด 3) หาดเฉวง เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 4) หาดริน ระยะ 500 เมตร เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 5) หาดริน ระยะ 10 เมตร เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรมมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ปากแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร 2) โรงงานฟอกย้อม กม. 35 จังหวัดสมุทรปราการ 3) ปากคลอง 12 ธนวา จังหวัดสมุทรปราการ 4) ปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ 5) หาดป่าตองตอนใต้ จังหวัดภูเก็ต

6.2 สถานการณ์คุณภาพอากาศและระดับเสียง

1) คุณภาพอากาศพื้นที่ทั่วไป

สถานการณ์คุณภาพอากาศ ปี 2566 มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ 56 จังหวัด (87 สถานี) พบว่าสถานการณ์คุณภาพอากาศในภาพรวมทั่วประเทศรุนแรงเพิ่มขึ้น ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ($PM_{2.5}$) เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 จากปีที่ผ่านมา และปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM_{10}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 จากปีที่ผ่านมา พบปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ฝุ่นละออง PM_{10} และก๊าซโอโซนเกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ เช่น กรุงเทพมหานคร และภาคกลาง เป็นต้น

คุณภาพอากาศรายพื้นที่

ฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2566 ภาพรวมทั้งพื้นที่มีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ มีค่าเฉลี่ย 31 มคก./ลบ.ม และจำนวนวันที่ฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เกินค่ามาตรฐาน 97 วัน

ฝุ่นละออง PM_{10} พื้นที่ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ปี 2566 พบว่า ฝุ่นละออง PM_{10} มีแนวโน้มที่ดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ณ สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณสถานีตำรวจภูธรหน้าพระลาน ในปี 2566

พบว่าปริมาณฝุ่นละออง PM_{10} มีค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 77 มกค./ลบ.ม. และมีจำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{10} สูงเกินค่ามาตรฐานรวม 47 วัน ซึ่งแนวโน้มฝุ่นละออง PM_{10} จะเริ่มมีค่าสูงขึ้นในช่วงเช้าและช่วงกลางคืน

สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) พื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง จังหวัดระยอง ปี 2566 ส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ยกเว้นสาร 1,3-บิวทาไดอิน ที่ตรวจพบค่ามีแนวโน้มสูงขึ้น โดยค่าเฉลี่ยรายปี 2566 ในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง จังหวัดระยอง พบสารเบนซีน มีค่า 2.09 มกค./ลบ.ม. (มาตรฐานเฉลี่ยรายปีไม่เกิน 1.7 มกค./ลบ.ม.) สาร 1,3-บิวทาไดอิน มีค่า 1.18 มกค./ลบ.ม. (มาตรฐานเฉลี่ยรายปีไม่เกิน 0.33 มกค./ลบ.ม.) และสาร 1,2-ไดคลอโรอีเทน มีค่า 0.24 มกค./ลบ.ม. (มาตรฐานเฉลี่ยรายปีไม่เกิน 0.4 มกค./ลบ.ม.) ทั้งนี้ สารอินทรีย์ระเหยง่ายที่ยังคงเป็นปัญหาและต้องมีการเฝ้าระวังในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ สาร 1,3-บิวทาไดอินและสารเบนซีน ส่วนสาร 1,2-ไดคลอโรอีเทนมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างชัดเจน

17 จังหวัดภาคเหนือ ปี 2566 มีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยช่วงวิกฤตปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละออง (ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 พฤษภาคม 2566) พบว่าฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ มีค่าเฉลี่ย 62 มกค./ลบ.ม. มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน 112 วัน และมีจุดความร้อนสะสม (hotspot) จำนวน 109,035 จุด โดยพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือมีพื้นที่เผาไหม้รวม 9.769 ล้านไร่

หมอกควันภาคใต้และหมอกควันข้ามแดน ปี 2566 ในภาพรวมมีสถานการณ์คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา โดยในช่วงเฝ้าระวังสถานการณ์ (ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ตุลาคม 2566) พบว่าฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ มีค่าเฉลี่ย 11.8 มกค./ลบ.ม. มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน 3 วัน โดยฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ มีค่าสูงสุดเท่ากับ 51 มกค./ลบ.ม. ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2566

สถานการณ์คุณภาพอากาศเป็นปัญหาในระดับประเทศที่ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ปัญหาหลักของคุณภาพอากาศเกิดจากสภาพอุตุนิยมวิทยา แหล่งกำเนิดจากภาคเกษตรกรรมที่มีการเผาในที่โล่ง ทั้งในพื้นที่เกษตร และพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น ภาคการคมนาคมมีปริมาณการใช้น้ำมันที่มากขึ้น โดยเฉพาะเครื่องยนต์ดีเซลและรถบรรทุก รวมทั้งปัญหาหมอกควันข้ามแดน

2) ระดับเสียง

สถานการณ์ระดับเสียงส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยปัญหาหลักของระดับเสียงเกิดจากการจราจร

ระดับเสียงพื้นที่ทั่วไป

พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2566 พบระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 47.4 - 70.8 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 55.3 dBA (ปี 2565 ระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 47.4 - 78.6 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 55.7 dBA) ส่วนใหญ่ระดับเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (มาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไปกำหนดค่าระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมงไม่เกิน 70 dBA)

พื้นที่ต่างจังหวัด ปี 2566 พบระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 44.6 - 76.3 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 55.4 dBA (ปี 2565 ระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 46.2 - 76.9 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 56.1 dBA) ส่วนใหญ่ระดับเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ระดับเสียงพื้นที่ริมถนน

พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2566 พบระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 51.8 - 79.4 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 69.6 dBA (ปี 2565 ระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 55.6-80.8 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 69.4 dBA) ส่วนใหญ่มีค่าระดับเสียงเกินเกณฑ์มาตรฐาน

พื้นที่ต่างจังหวัด ปี 2566 พบระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 54.0 - 87.8 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 63.7 dBA (ปี 2565 ระดับเสียงมีค่าอยู่ในช่วง 53.7 - 87.9 dBA ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ 62.5 dBA) ส่วนใหญ่ค่าระดับเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่ปี 2565 และปี 2566 พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน

6.3 สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายและวัตถุอันตราย

ขยะมูลฝอยชุมชน ปี 2566 มีขยะมูลฝอยชุมชน 26.95 ล้านตัน ขยะมูลฝอยมีการคัดแยก และนำกลับไปใช้ประโยชน์ จำนวน 9.31 ล้านตัน (ร้อยละ 34 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ส่งผลให้มีขยะมูลฝอยชุมชนได้รับกำจัดอย่างถูกต้อง 10.17 ล้านตัน (ร้อยละ 38 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) และกำจัดไม่ถูกต้อง 7.47 ล้านตัน (ร้อยละ 28 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น)

ขยะอาหาร ปี 2566 มีปริมาณขยะอาหาร 10.24 ล้านตัน หรือ 155 กิโลกรัม/คน/ปี (ข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอย ปี 2564) โดยเป็นขยะอาหารส่วนที่รับประทานได้ (Edible) ร้อยละ 40 และส่วนที่รับประทานไม่ได้ (Inedible) ร้อยละ 60 เช่น กระดูก ก้างปลา และเปลือก เป็นต้น ขยะอาหารในครัวเรือนที่พบมากที่สุด คือ ส่วนที่รับประทานไม่ได้และเปลือกผลไม้ สำหรับขยะอาหารที่เกิดจากผู้ประกอบการและผู้จำหน่ายอาหารเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการรับวัตถุดิบ การตัดแต่ง การปรุงอาหารและการจัดจาน เช่น ขยะจากการตัดแต่ง ขยะจากการเก็บวัตถุดิบไว้นานแต่ไม่นำมาใช้จนเน่าเสีย อาหารที่ต้องทิ้งเพราะขายไม่หมด และอาหารเหลือทิ้งจากผู้บริโภค เป็นต้น

ขยะพลาสติก ปี 2566 คาดว่ามีขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics) มีประมาณปีละ 3.03 ล้านตัน ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด (ร้อยละ 11.25) ขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวที่เกิดขึ้น เช่น ถุงร้อน ถุงเย็น ถุงหิ้ว แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก กล่องโฟมบรรจุอาหาร เป็นต้น และคาดว่าจะมีการนำขยะพลาสติกกลับไปใช้ประโยชน์ประมาณ ปีละ 0.75 ล้านตัน (ร้อยละ 25) (ปี 2565 นำขยะพลาสติกกลับไปใช้ประโยชน์เฉลี่ยประมาณ ปีละ 0.71 ล้านตัน) ส่วนที่เหลือ 2.18 ล้านตัน (ร้อยละ 72) จะถูกนำไปกำจัดโดยการฝังกลบร่วมกับขยะมูลฝอยอื่น ๆ ส่วนอีก 0.09 ล้านตัน (ร้อยละ 3) ไม่ได้รับการจัดการและตกค้างในสิ่งแวดล้อม

ขยะทะเล ปี 2566 พบว่าขยะทะเลที่ไหลลงสู่อ่าวไทยตอนบนมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยพบขยะในปี 2566 ปริมาณ 882 ตัน/ปี (ปี 2565 ปริมาณ 1,636 ตัน/ปี) และชนิดของขยะที่พบส่วนใหญ่เป็นขยะพลาสติก ประเภทหีบห่อบรรจุอาหารแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use Plastics) ได้แก่ ถุงพลาสติกบรรจุอาหาร ถุงหิ้ว ถุงแกง ถุงร้อน หนัวยาง และถุงพลาสติกบาง โดยขยะพลาสติกที่พบมาก ได้แก่ หีบห่อบรรจุอาหาร (ถุงอาหารสำเร็จรูป) หีบห่อบรรจุอาหาร (ถุงแกง ถุงร้อน-เย็น) หนัวยาง หลอด ที่คนเครื่องดื่ม ถุงพลาสติกมีหูหิ้ว ฝาและจุกขวดพลาสติก เป็นต้น

สถานการณ์ขยะมูลฝอยยังคงเป็นปัญหาที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข โดยปัญหาหลักคือประชาชนไม่คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง มีการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และขยะที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ใหม่ปะปนไปกับขยะทั่วไปอื่น ๆ ทำให้ขยะที่ใช้ประโยชน์ได้ใหม่ปนเปื้อน ไม่สะอาด และส่งไปกำจัดเป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการต้องจ่ายค่ากำจัดเป็นจำนวนมาก และมีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะกำจัดขยะให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ของเสียอันตรายจากชุมชน ปี 2566 มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชน 680,386 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 0.627 ส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 442,251 ตัน (ร้อยละ 65) และของเสียอันตรายประเภทอื่น ๆ เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องสเปรย์ ประมาณ 238,135 ตัน (ร้อยละ 35) ของเสียอันตรายจากชุมชนเก็บรวบรวมได้ 152,160.65 ตัน เข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง 143,583.24 ตัน (หรือร้อยละ 94.36 ของของเสียอันตรายจากชุมชนที่รวบรวมได้ ในปี 2566) แบ่งเป็นการนำไปใช้ประโยชน์ 101,852.52 ตัน และกำจัด 41,730.72 ตัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพียง ร้อยละ 21.10

กากอุตสาหกรรม ปี 2566 มีปริมาณกากอุตสาหกรรม (กากอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นอันตราย (Non-Hazardous Waste) และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย (Hazardous Waste) ที่มีการแจ้งการขนส่งในระบบ และนำเข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรมของกรมโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งหมด 19.82 ล้านตัน จำแนกเป็นกากอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นอันตราย 18.69 ล้านตัน และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย 1.13 ล้านตัน (ข้อมูลตั้งแต่ 1 มกราคม - 31 ตุลาคม 2566) ซึ่งไม่สามารถเปรียบเทียบกับปี 2565 ได้ เนื่องจาก ปี 2566 เป็นข้อมูลเฉพาะจากการแจ้งการขนส่งออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน ส่วนปี 2565 เป็นข้อมูลการแจ้งการขนส่งออกไปจัดการนอกโรงงานร่วมกับข้อมูลการอนุญาตจัดเก็บไว้ในโรงงานเพื่อรอการจัดการต่อไป โรงงานบำบัดกำจัดกากอุตสาหกรรมมีการกระจายไปในทุกภูมิภาค โดยศักยภาพการรองรับและการกระจายตัวของโรงงานบำบัดกำจัดกากอุตสาหกรรมมากที่สุด อยู่ที่ภาคตะวันออก รองลงมาเป็นภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ

มูลฝอยติดเชื้อ ปี 2566 มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้น จำนวน 79,766.18 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 27.77 โดยมีแหล่งกำเนิดส่วนใหญ่เป็นสถานพยาบาล สถานพยาบาลสัตว์ ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้ออื่นๆ เช่น มูลฝอยติดเชื้อในชุมชน สถานดูแลผู้สูงอายุ ห้องพยาบาลในโรงงาน เป็นต้น ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้รับการเก็บขนและนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง จำนวน 78,896.73 ตัน (ร้อยละ 98.91) สำหรับรูปแบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อส่วนใหญ่เป็นการเก็บขนไปกำจัดภายนอกแหล่งกำเนิด ซึ่งส่วนใหญ่กำจัดด้วยวิธีการเผาโดยเตาเผาของเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อทั่วประเทศ จำนวน 20 แห่ง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 แห่ง ภาคเอกชน จำนวน 8 แห่ง และสถาบันการศึกษา จำนวน 3 แห่ง มีศักยภาพการกำจัดรวม 516.5 ตันต่อวัน และมีบางส่วนถูกกำจัด ณ แหล่งกำเนิด ซึ่งทั้งหมดเป็นโรงพยาบาลที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง ณ แหล่งกำเนิด จำนวน 30 แห่ง แบ่งเป็นการเผาในเตาเผา จำนวน 18 แห่ง และการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ จำนวน 12 แห่ง อย่างไรก็ตาม พบว่ามีมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อขนาดเล็กบางส่วน เช่น คลินิกคน คลินิกสัตว์ รวมถึงมูลฝอยติดเชื้อชุมชนที่ยังมีข้อจำกัดในการรวบรวมเข้าสู่ระบบการกำจัดอย่างถูกต้อง ส่งผลให้มูลฝอยติดเชื้อเหล่านี้ได้รับการกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง

ปัญหาหลักของของเสียอันตรายชุมชน เกิดจากการรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนจากแหล่งกำเนิด โดยเฉพาะจากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้องยังมีปริมาณไม่มากเท่าที่ควร ความร่วมมือของภาคเอกชนในการร่วมรับผิดชอบจัดการจากผลิตภัณฑ์ของตนยังไม่แพร่หลายและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง สถานที่บำบัดหรือกำจัดของเสียอันตรายไม่ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค สำหรับปัญหาของกากอุตสาหกรรมเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กากอุตสาหกรรม จึงพบการลักลอบทิ้งและนำไปจัดการอย่างไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการส่งกาก อุตสาหกรรมออกไปกำจัดบำบัดให้ถูกต้อง ในส่วนมูลฝอยติดเชื้อยังคงดำเนินการกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีปัญหาเฉพาะที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อขนาดเล็กบางส่วน เช่น คลินิกคน คลินิกสัตว์ รวมถึงมูลฝอย ติดเชื้อชุมชน ที่มีข้อจำกัดในการรวบรวมเข้าสู่ระบบการกำจัดอย่างถูกต้อง ส่งผลให้มูลฝอยติดเชื้อเหล่านี้ ที่รวมปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไปและได้รับการกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง

วัตถุนตรายภาคอุตสาหกรรม ปี 2566 พบว่า ภาพรวมสถานการณ์การนำเข้า-ส่งออกวัตถุนตราย ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยมีปริมาณการนำเข้าวัตถุนตรายภาคอุตสาหกรรม 3,550,951.61 ตัน และมีปริมาณการส่งออกวัตถุนตรายภาคอุตสาหกรรม 2,391,571.32 ตัน วัตถุนตราย ภาคอุตสาหกรรมที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เมทานอล (methanol) หรือ เมทิลแอลกอฮอล์ (methyl alcohol) มีปริมาณ 785,924.70 ตัน กรดซัลฟูริก (sulfuric acid) มีปริมาณ 683,842.75 ตัน และเอทิลีน ไดคลอไรด์ (ethylene dichloride) หรือ 1,2-ไดคลอโรอีเทน (1,2-dichloride) มีปริมาณ 463,233.44 ตัน ตามลำดับ สำหรับวัตถุนตรายภาคอุตสาหกรรมที่ส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เบนซีน (benzene) มีปริมาณ 585,642.12 ตัน โซเดียมไฮดรอกไซด์ (sodium hydroxide) มีปริมาณ 266,329.21 ตัน และ กรดซัลฟูริก (sulfuric acid) มีปริมาณ 218,233.82 ตัน ตามลำดับ

วัตถุนตรายภาคเกษตรกรรม ปี 2566 มีการนำเข้าวัตถุนตรายภาคเกษตร รวม 141,191 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ที่ผ่านมา ประเภทของวัตถุนตรายภาคเกษตรกรรมนำเข้าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สารกำจัด วัชพืช (90,781 ตัน) สารกำจัดแมลง (22,567 ตัน) และสารป้องกันกำจัดโรคพืช (22,550 ตัน) ตามลำดับ

วัตถุนตรายในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข ปี 2566 มีปริมาณการผลิตวัตถุนตรายในบ้านเรือน หรือทางสาธารณสุขชนิดที่ 1 2 และ 3 เท่ากับ 1,026,339.65 ตัน และปริมาณการนำเข้าวัตถุนตราย ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข ชนิดที่ 1 2 และ 3 เท่ากับ 26,972.51 ตัน

ปัญหาหลักคือการควบคุมการใช้วัตถุนตราย เมื่อพิจารณาการใช้วัตถุนตรายเพื่อประโยชน์ ในภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข พบว่ายังมีปริมาณการใช้อย่างต่อเนื่อง มาโดยตลอด เนื่องจากเป็นวัตถุดิบที่จำเป็นขั้นพื้นฐาน วัตถุนตรายส่วนใหญ่มีการนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น การสื่อสารความเป็นอันตราย การเข้าถึงข้อมูลที่เป็นของวัตถุนตรายให้กับผู้ใช้งาน การประสานข้อมูลที่ จำเป็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องนำมาพิจารณา เพื่อให้มีการใช้วัตถุนตรายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เท่าที่จำเป็น และให้เกิดความปลอดภัย ทั้งต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม

7. สถานการณ์ขององค์กร

กรมควบคุมมลพิษได้มีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเมื่อปี 2565 โดยมีสำนักงานสิ่งแวดล้อมและ ควบคุมมลพิษ 16 แห่ง มาปฏิบัติงานภายใต้สังกัดกรมควบคุมมลพิษ ส่งผลให้กรมควบคุมมลพิษมีบทบาท การทำงานในเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้น มีกลไกในระดับพื้นที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่มุ่งเป้าหมาย

สุดท้ายในการทำงานเพื่อประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากมลพิษให้แก่ประชาชน และทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบกับปัจจุบันอยู่ระหว่างมีการปรับแก้ไขและพัฒนา กฎหมายใหม่หลายฉบับ เช่น การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการ ขากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการ บรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. จะส่งผลให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่บทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และมีประเด็นความท้าทายในการดำเนินงานในอนาคต จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างของ กรมควบคุมมลพิษเพื่อรองรับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว

สถานการณ์ความแตกต่างระหว่างช่วงวัย (Generation Gap) ของบุคลากรภายในองค์กร เป็น 1 ปัจจัย สำคัญประการหนึ่งที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต อาจจะขาดช่วงของบุคลากรที่ส่งต่อความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจจะเป็นโอกาสที่ทำให้บุคลากรรุ่นใหม่ ที่มีความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร การสร้างสรรค์นวัตกรรม การใช้ปัญญาประดิษฐ์ AI นำมาใช้ในการ ปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือหรือกลไกที่จะต้องบูรณาการแนวคิด องค์ความรู้ ประสบการณ์ ระหว่าง บุคลากรรุ่นก่อนกับบุคลากรรุ่นใหม่ ซึ่งจะช่วยเสริมให้องค์กรมีประสิทธิภาพในระยะยาว นอกจากนี้การวางแผน บริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์มีความจำเป็นที่จะต้องทำให้มีชัดเจน ตอบโจทย์ประเด็นความท้าทายในอนาคต และแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาองค์กรให้เกิดความต่อเนื่องพัฒนากระบวนการทำงาน ในระยะยาวและเกิดความยั่งยืน

ส่วนที่ 2

ข้อมูลพื้นฐาน

1. หน้าที่และอำนาจของกรมควบคุมมลพิษ

- 1) เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ
- 2) เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
- 3) จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการมลพิษ และมาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ
- 4) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ
- 5) พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี กฎหมาย และทดสอบตัวอย่างสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสีย สารอันตราย คุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียง และความสั่นสะเทือน
- 6) ประสานเพื่อให้มีการดำเนินการฟื้นฟู ระวังเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนมลพิษ
- 7) ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดการมลพิษ รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการมลพิษ
- 8) ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในด้านการจัดการมลพิษ
- 9) ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ
- 10) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. โครงสร้างกรมควบคุมมลพิษ

3. กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

3.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กรมควบคุมมลพิษ

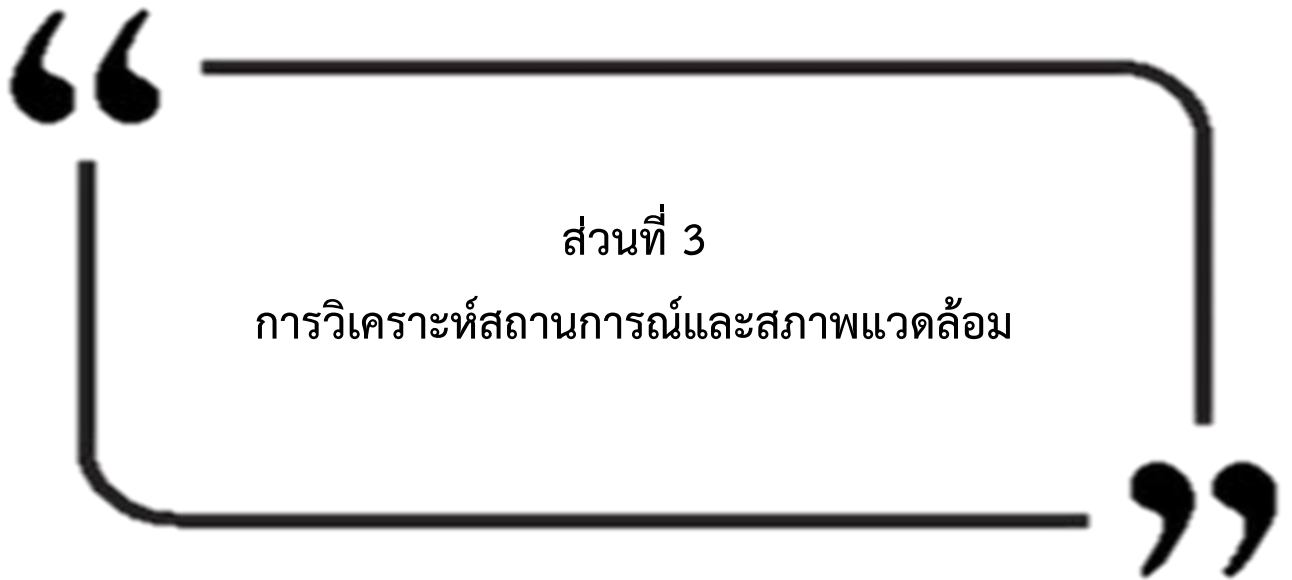
- 1) มาตรา 9 - 11 (เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ)
- 2) หมวด 1 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 12 - 13 , 21
- 3) หมวด 2 กองทุนสิ่งแวดล้อม มาตรา 26 - 28 , 30
- 4) หมวด 3 การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
 - ส่วนที่ 1 มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรา 32 - 34
 - ส่วนที่ 2 การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม 35 - 41
- 5) หมวด 4 การควบคุมมลพิษ
 - ส่วนที่ 1 คณะกรรมการควบคุมมลพิษ มาตรา 52 - 54
 - ส่วนที่ 2 มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด มาตรา 55 - 58
 - ส่วนที่ 3 เขตควบคุมมลพิษ มาตรา 59 - 63
 - ส่วนที่ 4 มลพิษทางอากาศและเสียง มาตรา 64 - 68
 - ส่วนที่ 5 มลพิษทางน้ำ มาตรา 69 - 77
 - ส่วนที่ 6 มลพิษอื่นและของเสียอันตราย มาตรา 78 - 79
 - ส่วนที่ 7 การตรวจสอบและควบคุม มาตรา 80 - 87
 - ส่วนที่ 8 ค่าบริการและค่าปรับ มาตรา 88 - 93
- 6) หมวด 5 มาตรการส่งเสริม มาตรา 94 - 95
- 7) หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง มาตรา 96 - 97
- 8) หมวด 7 บทกำหนดโทษ มาตรา 98 - 99 มาตรา 101 - 106 มาตรา 108 - 110 มาตรา 110/1 - 110/2

3.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

- 1) ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2555
- 2) ว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดประชุมของทางราชการ พ.ศ. 2524 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 3) ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 4) ว่าด้วยรพระราชการ พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3.3 ระเบียบกระทรวงการคลัง

- 1) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561
- 2) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
- 3) ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562

ส่วนที่ 3

การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม

1. การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) กรมควบคุมมลพิษได้ทบทวนและวิเคราะห์แผนงานและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญและสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ อำนาจหน้าที่ กระบวนการทำงาน การพัฒนาบุคลากร และโครงสร้างองค์กร เพื่อพัฒนาและปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต รวมทั้งปรับบทบาทของกรมควบคุมมลพิษ จัดสรรอัตรากำลังและทรัพยากรในองค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางและลำดับความสำคัญ มีเหตุผล สอดคล้องกัน ระหว่างส่วนงานต่างๆ ขององค์กร รองรับการพัฒนาตามโครงสร้างขององค์กร และกฎหมายฉบับใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้มีกรอบทิศทางที่ชัดเจน โดยใช้ปัจจัยจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคามของ องค์กร โดยการระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำข้อมูลมาประกอบการกำหนดทิศทางการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ยุทธศาสตร์ (Strategy)	- มีภารกิจหลักที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย จัดทำและปรับปรุงมาตรฐานมาตรการด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมให้ทันสถานการณ์ในปัจจุบัน - มีกฎหมายที่รองรับและชัดเจน - มีแผนยุทธศาสตร์จัดการมลพิษของประเทศเฉพาะด้าน - มีนโยบายยุทธศาสตร์การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัล - มีการพัฒนามาตรฐานฉบับใหม่ๆ อาทิ ร่าง พ.ร.บ. บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. (ร่าง) พ.ร.บ. การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	- การสื่อสารทิศทาง เป้าหมายการทำงาน อาจจะยังไม่ครอบคลุมในทุกระดับ - การทบทวนยุทธศาสตร์ อาจจะไม่ทันและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง - การนำแผนฯ ไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ยังไม่เป็นรูปธรรม - ข้อจำกัดด้านบทบาทภารกิจและกฎหมายของกรมควบคุมมลพิษที่ไม่สามารถดำเนินการได้เพียงหน่วยงานเดียว จำเป็นต้องมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างล่าช้า

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. และ (ร่าง) พ.ร.บ. การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ ท้นต่อสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต และบริบทของประเทศต่างๆ	
โครงสร้างองค์กร (Structure)	- ชื่อกรมควบคุมมลพิษมีความชัดเจนเป็นหน่วยงานเดียวที่ทำงานด้านการจัดการมลพิษ - มีโครงสร้างหน่วยงานในระดับส่วนกลางที่รับผิดชอบกำหนดนโยบาย ทำงานด้านวิชาการทั้งภายในและระหว่างประเทศ และมีหน่วยงานในระดับภูมิภาคกระจายทั่วประเทศทำหน้าที่ขับเคลื่อน ติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม แก้ไขปัญหามลพิษ - มีการปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ภารกิจ และสอดคล้องกับกฎหมายฉบับใหม่ - ให้ความสำคัญกับประเด็นภารกิจ (Area Based) ควบคู่กับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ (Functional Based) - มีการกำหนดส่วนงานทำหน้าที่เป็น Focal point ของอนุสัญญาหลายอนุสัญญา และมีความร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศในการดำเนินการจัดการมลพิษ - มีห้องปฏิบัติการทดสอบด้านสิ่งแวดล้อมที่ตั้งอยู่ในระดับส่วนกลาง และภูมิภาค สามารถตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และมีการดำเนินการบริหารจัดการระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล	- มีภารกิจใหม่ที่ยังไม่มีการแบ่งส่วนงานรองรับที่ชัดเจน เช่น งาน Agenda Based งานตามมติข้อตัดสินใจใหม่ๆ เป็นต้น - โครงสร้างองค์กรในปัจจุบันของ สคพ. ยังไม่มีการกำหนดส่วนงานที่รับผิดชอบให้ครอบคลุมการจัดการมลพิษทุกด้าน เช่น ด้านอากาศและเสียง เป็นต้น - ความเชื่อมโยงตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมไปสู่หน่วยงานย่อยยังไม่ชัดเจน

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	ISO/IEC 17025 เป็นที่น่าเชื่อถือระดับสากล	
ระบบองค์กร (System)	- มีกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของกรมควบคุมพิษที่ชัดเจน) - มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ชัดเจน และเพื่อป้องกันการทุจริตจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ - มีกฎหมายในการกำหนดมาตรฐานมาตรการ เครื่องมือและแนวทางการดำเนินงาน เพื่อควบคุมมลพิษและสิ่งแวดล้อม - มีการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดและการติดตามตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษเพื่อการบริหารจัดการมลพิษที่มีความน่าเชื่อถือ - มีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศทั้งในระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ รวมทั้งหน่วยงานระหว่างประเทศในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรม - มีทรัพยากร (เครื่องมือ/องค์ความรู้/เทคนิค) ที่จะใช้ในการสร้างฐานข้อมูล - มีการใช้ระบบดิจิทัลในการปฏิบัติงานและการติดต่อสื่อสาร และมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน - ระบบแจ้งเตือนด้านมลพิษมีการปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัย มีมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือ	- กฎหมายบางฉบับที่ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ - กฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงานในปัจจุบันยังไม่เปิดเสร็จในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น และไม่ทันกับสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว - กระบวนการทำงานของหน่วยงานภายในกรมควบคุมมลพิษยังไม่อยู่ในรูปแบบระบบงานสารสนเทศ (Back office) - ขาดการบูรณาการการทำงานและวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร - การใช้เทคโนโลยีในการทำงานและการพัฒนาระบบองค์กรให้เข้าสู่ยุคดิจิทัล เช่น paperless ระบบ E – Document ยังไม่ใช้งานทั้งระบบ - งานบริการยังไม่อยู่ในรูปแบบ e-service - รูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันทำให้ระบบฐานข้อมูลภายในของกรมไม่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกและคุณภาพข้อมูลบางรายการไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ - ขาดการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลที่จะใช้งานร่วมกันในหน่วยงาน - ขาดการวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลของผู้รับบริการ - ระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บข้อมูลด้านมลพิษของกรมยังไม่เป็นระบบเดียว - รูปแบบการนำเสนอข้อมูลของระบบแจ้งเตือนยังขาดความน่าสนใจและยังไม่เข้าถึงประชาชน

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	- มีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมพร้อมในการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก	- ระบบแจ้งเตือนไม่เป็นที่นิยม/ไม่น่าเชื่อถือ (Air 4 thai/ Air visual) - ระบบไฟฟ้าของอาคารไม่มีความเสถียร ระบบไฟฟ้าสำรองไม่เพียงพอจะสำรองไฟฟ้าสำหรับใช้กับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรม
ทักษะของบุคลากร (Skill)	- บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม - บุคลากรส่วนภูมิภาคมีทักษะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ - บุคลากรรุ่นใหม่ให้ความสนใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และพร้อมปรับเปลี่ยนการเป็นองค์กรดิจิทัล - มีแผนพัฒนาทักษะดิจิทัลบุคลากรที่เหมาะสมตามบทบาทและการปฏิบัติงาน	- ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะ (Reskill/Upskill/Newskill) ของบุคลากร - หลักสูตรการอบรม/การพัฒนาทักษะไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน - ขาดการพัฒนาทักษะสำหรับบุคลากรใหม่ ทำให้เกิดช่องว่างในการเรียนรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์การทำงาน - บุคลากรส่วนกลาง ขาดทักษะการสื่อสารด้านสังคม - บุคลากรส่วนภูมิภาค ขาดทักษะความรู้ด้านวิชาการเชิงลึก - ความแตกต่างของช่วงอายุ ทำให้มีพื้นฐานความรู้ด้านดิจิทัล (Digital Literacy) ในระดับที่แตกต่างกันและส่งผลต่อการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี - ขาดการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในการใช้ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและรองรับเทคโนโลยีใหม่
คุณค่าร่วมในองค์กร (Shared Values)	- บุคลากรมีเป้าหมายเดียวกันในการจัดการมลพิษและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กร - องค์กรและบุคลากรมีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ	- ขาดการเชื่อมต่อในประเด็น Generation Gap ทำให้ไม่เกิดการส่งต่อวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยม รูปแบบการปฏิบัติงาน และการสร้างความผูกพันต่อองค์กร
บุคลากร (Staff)	- บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการทำงานด้านจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม	- ความแตกต่างระหว่างช่วงวัยและประสบการณ์ที่อาจจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานร่วมกันและประสิทธิภาพของการทำงาน

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	- บุคลากรมีจิตอาสาในการทำงาน	- แผนพัฒนาบุคลากรยังไม่มี ความชัดเจน และต่อเนื่อง - ขาดการวางแผนบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ที่มีความชัดเจน และไม่สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม - บุคลากรขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการลาออกก่อนเกษียณ การโอนย้ายของบุคลากร มีอัตราการ turnover ที่ค่อนข้างสูง - ขาดแรงจูงใจด้านการเจริญก้าวหน้าในสายงาน (Career Path) - การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเสี่ยงต่อผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีการกำหนดสิทธิ สวัสดิภาพ ค่าตอบแทน (เบี้ยเลี้ยง) ให้แตกต่างกับผู้ปฏิบัติงานที่ไม่มีความเสี่ยง ส่งผลให้ไม่มีผู้ประสงค์ที่จะปฏิบัติงานภารกิจที่มีความเสี่ยงและซับซ้อน เช่น การสนับสนุนการตอบโต้เหตุฉุกเฉินด้านสารเคมี การตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินการกระบวนการทางกฎหมาย เช่น การให้การต่อพนักงานสอบสวน ร่วมฟ้องคดีสืบพยานในศาล การปฏิบัติหน้าที่กรณีมีเหตุฉุกเฉิน ในวันหยุดราชการ หรือยามวิกาล เป็นต้น
รูปแบบการนำองค์กร (Style)	- มีการกระจายอำนาจจากผู้บริหารระดับสูง - มีการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหมลพิษที่สำคัญ - มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดจากระดับกรมสู่ระดับกองระดับส่วนงาน และระดับบุคคล	- นโยบายด้าน Digital ยังไม่มีความชัดเจน และไม่ต่อเนื่อง - การจัดสรรทรัพยากร (คน อุปกรณ์ งบประมาณ) อาจจะยังไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน - การมอบหมายงานอาจจะไม่ตรงกับภาระหน้าที่รับผิดชอบ บุคลากรมีภาระงานมากเกินไป (Work load)

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอก	โอกาส	อุปสรรค
กฎหมาย (Law)	มีมาตรการที่สอดคล้องกับเป้าหมายระดับสากล	ไม่มีกฎหมายในประเทศที่กำหนดมาตรการเพื่อรองรับพันธกิจระหว่างประเทศในประเด็นใหม่ๆ
ผู้รับบริการ (Customer)	- มีเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม - ประชาชนตระหนักต่อความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมากขึ้น - ประชาชนมีความเชื่อมั่นและความคาดหวังสูง	- ความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานในระดับพื้นที่ในการถ่ายโอนบทบาทภารกิจ เช่น การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ การจัดการน้ำเสียชุมชน การให้อนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น - เครือข่ายขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการมลพิษในการร่วมดำเนินงาน
สถานการณ์ทางการเมือง (Political)	- นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล การผลักดันจากภาคการเมือง ที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม เช่น หมอกควันไฟป่า ฝุ่น PM_{2.5} เป็นต้น - นโยบายสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ - การผลักดัน (ร่าง) พ.ร.บ. การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. - การวางแผนรับมือและป้องกันวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม	- มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและนโยบายรัฐบาล รวมถึงการเมืองในระดับท้องถิ่น ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามภารกิจ - ความขัดแย้งด้านนโยบายในระดับท้องถิ่น
สภาพเศรษฐกิจ/ สภาพแวดล้อม (Economic/ Environment)	- เวทีการค้าโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและก่อกมลพิษน้อยที่สุด - มีการขับเคลื่อนและกำหนดนโยบาย “การค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” มากขึ้น - เกิดแรงกระตุ้นให้ผู้ผลิตเตรียมรับและปรับตัวให้ทันกับนโยบายการค้าและมาตรฐานทางการค้าในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม - ประเทศไทยได้เข้าร่วมอนุสัญญา/พันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินงานระดับประเทศ	- นโยบายการค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม “เงื่อนไข” กติกาการค้าโลก เช่น มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน เป็นต้น อาจเป็นข้อกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ หากผู้ประกอบการไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อเงื่อนไขดังกล่าว - การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และการแก้ไขปัญหามลพิษ ทำให้ไม่สามารถเริ่มดำเนินโครงการตามแผนหรือดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่อง - เศรษฐกิจตกต่ำทำให้ไม่สามารถผลักดันนโยบายทางสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยภายนอก	โอกาส	อุปสรรค
		- มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ยังไม่สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการ/ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีและพฤติกรรมบริโภค
สภาพสังคม (Social)	ความต้องการและความตระหนักของภาคประชาชนที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขมลพิษและสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาหมอกควันไฟป่า ฝุ่น PM_{2.5} การลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม เป็นต้น	- การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว เน้นตอบสนองและอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวันที่ไม่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น - พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่เปลี่ยนแปลง เช่น การซื้อของออนไลน์/เดลิเวอรี่ ทำให้มีขยะมากขึ้น
เทคโนโลยี (Technology)	- มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยสามารถรองรับและเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการจัดการมลพิษ - รัฐบาลให้ความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบาย โดยมีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้ในการขับเคลื่อนและกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	- การเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านมลพิษกับหน่วยงานภายนอกยังไม่ครบถ้วนและครอบคลุมทุกประเด็นมลพิษ - เทคโนโลยีในการบริหารจัดการคุณภาพมลพิษที่มีประสิทธิภาพสูง มีค่าใช้จ่ายสูงและไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน - รูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันของหน่วยงาน ทำให้ระบบฐานข้อมูลไม่สามารถเชื่อมโยงได้

ความท้าทายและความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์

ประเด็น	ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์	ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์
การแก้ไขปัญหามลพิษตามภารกิจขององค์กร	- การฟื้นตัวของสถานะเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิต/การบริโภคและการท่องเที่ยว รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคระบาดติดเชื้อโควิด 19 ทำให้มีปริมาณขยะทุกประเภทเพิ่มขึ้น มีการปล่อยทิ้งขยะและน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ลำคลอง แม่น้ำ และไหลออกสู่ทะเล รวมถึงการปล่อยอากาศเสียจากการจราจรหนาแน่น อุตสาหกรรม การเผาในที่โล่งและไฟไหม้ป่า - การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเสนอแนวทาง/วิธีการใหม่ ให้แก่ประชาชนร่วมดูแลจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็น “ทางเลือกสำหรับทางรอดจากมลพิษ” เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจในการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร แม้ว่าวิธีการเผาจะเสียค่าใช้จ่ายน้อย แต่ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง ต้องเสนอวิธีการอย่างง่ายและเทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อนในการนำเศษวัสดุไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างรายได้เสริม การเสนอวิธีการคัดแยกประเภทขยะที่ใช้ประโยชน์ได้/ใช้ประโยชน์ไม่ได้ เพื่อสร้างรายได้ให้ครัวเรือนไม่ทิ้งปะปนกับขยะทั่วไปให้ง่ายต่อการจัดการ ลดภาระในการกำจัด อาทิ ขวดน้ำ แก้ว โลหะมีค่า กระดาษ เศษอาหาร ขยะพลาสติก ขยะอันตรายจากชุมชน การให้องค์ความรู้ในการจัดการน้ำเสียจากบ้านเรือน ร้านค้า ร้านอาหาร เพื่อลดความสกปรกที่จะไหลลงสู่แหล่งน้ำ อาทิ ใช้ระบบดักไขมัน/เศษอาหารก่อนปล่อยน้ำทิ้ง - ช่วงการเปลี่ยนผ่านจากเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเป็นเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจ	- มีภารกิจหลักที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย จัดทำและปรับปรุงมาตรฐานมาตรการด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมให้ทันสถานการณ์ในปัจจุบัน - มีกลไกในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหามลพิษ เช่น คณะกรรมการระดับชาติ เป็นต้น - มีฐานข้อมูลด้านสถานการณ์มลพิษและคุณภาพสิ่งแวดล้อม - มีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม - มีหน่วยงานในระดับภูมิภาคทั่วประเทศ ในการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม แก้ไขปัญหามลพิษ และจัดการเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ - มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหามลพิษ - มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยในการติดตามตรวจสอบมลพิษและคุณภาพสิ่งแวดล้อม - มีเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม

ประเด็น	ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์	ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์
	หมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เช่น การนำของเสียกลับไปใช้ประโยชน์ การปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่ลดของเสีย ซึ่งอาจจะเพิ่มต้นทุนกับภาคอุตสาหกรรม และมีปัญหามลพิษใหม่ๆ ที่ต้องวางแผนรับมือในอนาคต - การปรับปรุง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ฉบับแก้ไข) การจัดทำ (ร่าง) พ.ร.บ. บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. และ (ร่าง) พ.ร.บ. จัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งจำเป็นต้องเตรียมการดำเนินการปรับโครงสร้าง คพ. ให้สอดคล้องและรองรับอำนาจหน้าที่ ภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต	
ทิศทางการบริหารองค์กร	ปรับรูปแบบการทำงาน ปรับโฉมองค์กรให้ทันสมัย เตรียมพร้อมรับมือในการแก้ไขปัญหามลพิษให้เหมาะสมและสอดคล้องตามอำนาจหน้าที่ของกรมที่มีการปรับเปลี่ยนตามกฎหมายใหม่ที่จะมีการบังคับใช้ในอนาคต	ปัญหามลพิษได้รับความสนใจในระดับนโยบายรัฐบาล ประชาชนในประเทศ ประเทศอื่นในระดับภูมิภาคให้ความสำคัญ ทำให้เกิดแรงสนับสนุนและแรงผลักดันให้ทุกภาคส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหามลพิษอย่างเร่งด่วน จึงเป็นโอกาสในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในเชิงนโยบายทั้งในระดับชาติและภูมิภาค รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการและร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหามาในทิศทางเดียวกันและสู่เป้าหมายเดียวกัน
การปรับปรุงกระบวนการทำงานขององค์กรและการเพิ่มสมรรถนะบุคลากรในองค์กร	- การปรับรูปแบบการทำงานขององค์กรและบุคลากรที่มีความแตกต่างในกลุ่มวัย และมีความหลากหลายของ Generation ให้มีการทำงานโดยมุ่งเป้าหมายเดียวกัน โดยต้องถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานจากบุคลากรรุ่นเก่าที่มีประสบการณ์ และ	- ความพร้อมขององค์กรที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำงาน - บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและประสิทธิภาพการทำงานในการแก้ไขปัญหามลพิษ

ประเด็น	ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์	ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์
	นำ แนวคิดการทำงานจากบุคลากรรุ่นใหม่ มาประยุกต์และปรับเปลี่ยนรูปแบบและระบบการทำงานให้องค์กรมีความทันสมัย ทันสถานการณ์ - การพัฒนานวัตกรรมและการนำเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและสื่อสาร เพื่อให้การทำงานขององค์กร และบุคลากร เป็นระบบลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น ลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากร ทำงานรวดเร็วประหยัดเวลา และมีประสิทธิภาพ	

ส่วนที่ 4

แผนยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์

“น้ำต้องสะอาด อากาศต้องบริสุทธิ์ หยุดปัญหามลพิษ เพื่อสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน”

พันธกิจ

1. พัฒนากฎหมาย มาตรฐาน เครื่องมือ และกลไกในการจัดการมลพิษที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจ และสังคม
2. กำกับ ดูแล บังคับใช้กฎหมายเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน เฝ้าระวัง แจ้งเตือน และรายงานสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษ
4. สร้างการรับรู้ สร้างภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการมลพิษ
5. พัฒนาศักยภาพบุคลากร เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษ
6. ประสานความร่วมมือและขับเคลื่อนการจัดการมลพิษกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและระหว่างประเทศ

คำนิยาม คพ.

“ถูกต้อง ทันสมัย โปร่งใส ใส่ใจประชาชน”

ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ข้อ ประกอบด้วย

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยกระดับคุณภาพน้ำผิวดินและน้ำทะเลให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : คุณภาพอากาศดีขึ้น
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ระบบฐานข้อมูล แจ้งเตือน และการสื่อสารการบริหารจัดการมลพิษ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร

แผนที่แผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) : เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้และมีการบริหารจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างครอบคลุมและยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอื่นๆ อย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) : ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

วิสัยทัศน์องค์กร : น้ำต้องสะอาด อากาศต้องบริสุทธิ์ หยุดปัญหามลพิษ เพื่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

คำอธิบายวิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นดำเนินการเพื่อให้คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จัดการปัญหามลพิษ เพื่อให้ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

พันธกิจ :

1. พัฒนากฎหมาย มาตรฐาน เครื่องมือ และกลไกในการจัดการมลพิษที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจ และสังคม
2. กำกับ ดูแล บังคับใช้กฎหมายเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน เฝ้าระวัง แจ้งเตือน และรายงานสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษ
4. สร้างการรับรู้ สร้างภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการมลพิษ
5. พัฒนาศักยภาพบุคลากร เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษ
6. ประสานความร่วมมือและขับเคลื่อนการจัดการมลพิษกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมสำคัญ และ
หน่วยงานรับผิดชอบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยกระดับคุณภาพน้ำผิวดินและน้ำทะเลให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์

เป้าประสงค์ : คุณภาพน้ำผิวดินและน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดีเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ปีฐาน 2567	เป้าหมาย		
		ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
1. คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี*	ร้อยละ 46 (30 แหล่ง)	ร้อยละ 51 (34 แหล่ง)	ร้อยละ 53 (35 แหล่ง)	ร้อยละ 55 (36 แหล่ง)
2. คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี**	ร้อยละ 49 (102 จุด)	ร้อยละ 51 (107 จุด)	ร้อยละ 53 (111 จุด)	ร้อยละ 55 (115 จุด)

หมายเหตุ : * คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินจากจำนวนแหล่งน้ำ 65 แหล่งน้ำ

: ** คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำทะเลจากฐานจุดเก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำทะเล 210 จุด

กลยุทธ์

1. ควบคุมแหล่งกำเนิดเพื่อลดการระบายมลพิษทางน้ำ
2. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียจากชุมชน
3. ลดการเกิดสาหร่ายสะพรั่งในแหล่งน้ำและทะเล
4. ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจเพื่อลดการระบายมลพิษทางน้ำ
5. จัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ

แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 กำหนดและทบทวนมาตรฐาน มาตรการควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ
- 1.2 เพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตในการควบคุมสถานประกอบการ เช่น บำบัดน้ำเสียจากชุมชน
ระหว่างกรมควบคุมมลพิษ/กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น/กรมอนามัยในการควบคุมสถานประกอบการ
เป็นต้น
- 1.3 เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ
- 1.4 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษ
- 1.5 กำหนดประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องมีผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย
- 2.1 ผลักดันและส่งเสริมการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนแห่งใหม่
- 2.2 เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนที่มีอยู่เดิม
- 2.3 เสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน
- 2.4 ส่งเสริมการใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง
- 2.5 พัฒนากลไกการจัดการน้ำเสียชุมชนในรูปแบบกฎหมายบังคับ

- 2.6 บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการน้ำเสียชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
- 3.1 กำหนดและทบทวนมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษในพารามิเตอร์สารอาหาร
- 3.2 ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดสาหร่ายสะสมและมาตรการในการแก้ไข
- 3.3 บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการลดปริมาณสารอาหารจากภาคการเกษตร
- 4.1 สร้างความรู้ ความเข้าใจและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลนครและเมืองเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (Green City)
- 4.2 ส่งเสริมการนำน้ำทิ้งและกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์
- 5.1 ประเมินและติดตามคุณภาพน้ำโดยใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำ
- 5.2 บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคุณภาพน้ำโดยอาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature -based Solution)
- 5.3 เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายในการเฝ้าระวังและรักษาคุณภาพน้ำ
- 5.4 ศึกษาแนวทางการจัดการมลพิษอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อแหล่งน้ำ

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
1. ป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำให้เป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ (กลยุทธ์ 1-5) กิจกรรมที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตในการควบคุมสถานประกอบการ กิจกรรมที่ 2 ผลักดันและส่งเสริมการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนแห่งใหม่และเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนที่มีอยู่เดิม กิจกรรมที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน กิจกรรมที่ 4 ส่งเสริมการใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง กิจกรรมที่ 5 พัฒนาคุณภาพน้ำในพื้นที่เป้าหมายและการแก้ปัญหาคุณภาพน้ำโดยอาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based Solution)	22.5900	37.4600	40.0000	กจน./ สคพ. 1-16

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
2. ติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังและเตือนภัยคุณภาพน้ำแบบบูรณาการ <i>(กลยุทธ์ 1, 3, 5)</i> กิจกรรมที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายในการเฝ้าระวังและรักษาคุณภาพน้ำ กิจกรรมที่ 2 ประเมินและติดตามคุณภาพน้ำโดยใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำ กิจกรรมที่ 3 ศึกษาแนวทางการจัดการมลพิษอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อแหล่งน้ำ	14.2500	62.4100	70.0000	กจน./ สคพ. 1-16
3. พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย แผนมาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติด้านการบริหารและการจัดการมลพิษ <i>(กลยุทธ์ 1, 2, 3)</i> กิจกรรมที่ 1 กำหนดและทบทวนมาตรฐาน มาตรการควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ กิจกรรมที่ 2 กำหนดและทบทวนประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องมีผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย กิจกรรมที่ 3 พัฒนากลไกการจัดการน้ำเสียชุมชนในรูปแบบกฎหมายบังคับ	0.9500	34.8200	40.0000	กจน.
4. ตรวจสอบบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ <i>(กลยุทธ์ 1)</i> กิจกรรมที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ	-	29.3800	29.3800	กตพ.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : คุณภาพอากาศดีขึ้น

เป้าประสงค์ : คุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตดีขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ปีฐาน 2567	เป้าหมาย		
		ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย* ที่มีค่าเฉลี่ยรายปีปริมาณฝุ่นละออง PM _{2.5} เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด**	49	50	55	60

หมายเหตุ : * พื้นที่เป้าหมาย คือ จังหวัดที่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศแบบอัตโนมัติของ คพ. และถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายภายใต้มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568 โดยปี 2568 มีจำนวน 49 จังหวัด (เหนือ 17 จังหวัด/กทม. และปริมนทล 6 จังหวัด/ตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด/กลาง 8 จังหวัด/ตะวันตก 1 จังหวัด)

** ค่าเป้าหมายปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด อ้างอิงจากค่าเป้าหมายรายจังหวัด ตามมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568

กลยุทธ์

1. ควบคุมแหล่งกำเนิดเพื่อลดการระบายมลพิษทางอากาศ
2. ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจเพื่อลดการระบายมลพิษทางอากาศ
3. ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ดีที่สุดมาใช้ในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ
4. เสริมสร้างภาคีเครือข่าย เพื่อเฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่และมลพิษข้ามแดน
5. ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด
6. พัฒนาระบบติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ และการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ

แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 ผลักดันเร่งการบังคับใช้ พ.ร.บ. การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ผลักดันการกำหนดพื้นที่จำกัดการระบายมลพิษในเขตเมือง (Low Emission Zone)
- 1.3 ผลักดันการใช้ยานพาหนะมลพิษต่ำ
- 2.1 ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ
- 2.2 ผลักดันการควบคุมการนำเข้าสินค้าเกษตรที่พิสูจน์ได้ว่ามีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเผา
- 3.1 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ดีที่สุดในการควบคุมมลพิษที่แหล่งกำเนิด
- 4.1 ประสานการบริหารจัดการไฟในพื้นที่ป่าแบบไร้รอยต่อเชิงพื้นที่และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 4.2 ผลักดันบริหารจัดการและควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร
- 4.3 ผลักดันให้หน่วยงานเจ้าของพื้นที่กำหนดเงื่อนไขการเพิกถอนสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีการเผา
- 4.4 ประสานความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

4.5 ปลุกจิตสำนึก สร้างการรับรู้ สร้างความตระหนัก และสร้างเครือข่ายให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยมลพิษ

5.1 บังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษหลักอย่างเข้มงวด

6.1 พัฒนาศูนย์ข้อมูลกลางด้านการบริหารจัดการคุณภาพอากาศที่มีการเฝ้าระวัง ติดตาม และรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศ แหล่งกำเนิด และผลกระทบต่อสุขภาพ

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในพื้นที่วิกฤต (กลยุทธ์ 1-6) กิจกรรมที่ 1 ติดตามตรวจสอบและจัดการปัญหามลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ กิจกรรมที่ 2 ตรวจและบังคับใช้กฎหมายแหล่งกำเนิดมลพิษ กิจกรรมที่ 3 จัดทำฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่วิกฤต กิจกรรมที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบและรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศ กิจกรรมที่ 5 การจัดการปัญหาหมอกควันข้ามแดน กิจกรรมที่ 6 พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมบริหารจัดการมลพิษทางอากาศเชิงพื้นที่ กิจกรรมที่ 7 สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังและบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ	121.0000	345.0000	350.0000	กจอ.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

เป้าประสงค์ : 1. ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพิ่มมากขึ้นตามหลัก

Circular Economy

2. ลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ปีฐาน 2567	เป้าหมาย		
		ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
1. ร้อยละของขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	76	76	78	80
2. ร้อยละของการลดปริมาณขยะอาหารเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	36.79	32	30	28
3. ร้อยละของเสียอันตรายจากชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	22.10	40	45	50
4. ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนลดลง (ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)	2.91	3.73	4.13	4.48

กลยุทธ์

1. พัฒนากฎหมายเฉพาะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน
2. บังคับใช้กฎหมายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน
4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่

แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 ผลักดันการออกกฎหมายเฉพาะ ได้แก่ (ร่าง) พ.ร.บ. การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. (ร่าง) พ.ร.บ. การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. และกฎหมายลำดับรองตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
- 2.1 สื่อสาร ถ่ายทอด สร้างองค์ความรู้ให้ภาครัฐ เอกชน ประชาชน เพื่อรองรับการดำเนินการตามกฎหมายฉบับใหม่
- 2.2 กำหนดมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคปรับพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรการด้านภาษีเมื่อมีการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จัดทำโครงการนำร่องในการบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น
- 3.1 พัฒนา/ปรับปรุงระบบเครือข่ายข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ขยะอาหาร ของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซากผลิตภัณฑ์อื่น และขยะบรรจุภัณฑ์

- 4.1 พัฒนาปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในระดับพื้นที่ เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ตามหลัก Circular Economy รวมทั้งการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง
- 4.2 ผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนเป็นตัวชี้วัดของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ผ่านกลไกสำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทย

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก

โครงการสำคัญ/กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานรับผิดชอบ
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่ (กลยุทธ์ 1-4)				
กิจกรรมที่ 1 พัฒนาปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	-	20.0000	22.0000	กจส. และ สคพ.
กิจกรรมที่ 2 จัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในระดับพื้นที่ เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ตามหลัก Circular Economy	-	10.0000	12.0000	กจส. และ สคพ.
กิจกรรมที่ 3 พัฒนาระบบในการเรียกคืนและจัดการบรรจุภัณฑ์และซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	-	10.0000	12.0000	กจส. และ สคพ.
กิจกรรมที่ 4 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่	14.3924	-	-	กจส. และ สคพ.
กิจกรรมที่ 5 การจัดการขยะมูลฝอยและซากผลิตภัณฑ์	1.2013	-	-	กจส. และ สคพ.
กิจกรรมที่ 6 การจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว “วิถีนิเวศคาร์บอนต่ำ”	2.3014	-	-	สคพ.
โครงการการบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (กลยุทธ์ 1-4)				
กิจกรรมที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะอาหารและอาหารส่วนเกิน ในภาคผู้ประกอบการ ผู้จำหน่ายอาหาร และผู้บริโภค	2.7381	5.0000	7.0000	กจส. และ สคพ.
กิจกรรมที่ 2 ขับเคลื่อนแนวทางการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทที่สอดคล้องกับการกำจัดที่ปลายทาง	-	9.0000	11.0000	กจส. และ สคพ.

โครงการสำคัญ/กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงาน รับผิดชอบ
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
กิจกรรมที่ 3 ประเมินและวิเคราะห์การลดก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	-	9.0000	11.0000	กจส. และ สคพ.
กิจกรรมที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาคของเสียระดับพื้นที่ลุ่มน้ำด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG	1.5000	-	-	สคพ.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ระบบฐานข้อมูล แจ้งเตือน และการสื่อสารการบริหารจัดการมลพิษ

เป้าประสงค์ : มีระบบฐานข้อมูล ระบบแจ้งเตือน และการสื่อสารการบริหารจัดการมลพิษที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ในเชิงรุก

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ปีฐาน 2567	เป้าหมาย		
		ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
1. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ ระบบแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษ	2 ระบบ	2 ระบบ	3 ระบบ	3 ระบบ
2. มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมลพิษ	1 ระบบ	1 ระบบ	1 ระบบ	1 ระบบ
3. จำนวนผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้งานระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ และระบบแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 5	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5
4. มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน (Back Office) และงานบริการ (e-Service)	1 ระบบ	1 ระบบ	1 ระบบ	1 ระบบ
5. มีการสื่อสารที่เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด	จำนวน 2 ครั้ง/ เรื่องที่สื่อสาร	จำนวน 2 ครั้ง/ เรื่องที่สื่อสาร ต่อแต่ละ กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน 2 ครั้ง/ เรื่องที่สื่อสาร ต่อแต่ละ กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน 2 ครั้ง/ เรื่องที่สื่อสาร ต่อแต่ละ กลุ่มเป้าหมาย

กลยุทธ์

1. บูรณาการการพัฒนาฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ ระบบแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษและการสื่อสาร เพื่อยกระดับการปฏิบัติงานและการให้บริการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาและปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ทั้งด้าน Hardware และ Software ให้ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน (Back Office) และงานบริการ (e-Service) ให้เป็นระบบดิจิทัลที่สามารถให้บริการผ่านระบบของกรมศูนย์รวมข้อมูลกลางรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. สร้าง Brand PCD และการสื่อสารให้ติดตลาด เข้าใจง่าย ให้ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึง

แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 จัดทำกรอบธรรมาภิบาลภาครัฐ (Data Governance Framework) ตามนโยบายรัฐบาล
- 1.2 กำหนดมาตรฐานข้อมูล มาตรฐานข้อกำหนดข้อมูลด้านการจัดการมลพิษ มาตรฐานและวิธีการในการแลกเปลี่ยนข้อมูล
- 1.3 พัฒนา/ออกแบบฐานข้อมูล และกำหนดการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.1 พัฒนาและปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้สอดคล้องกับกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง
- 3.1 สำรวจกระบวนการทำงานของหน่วยงานและความต้องการของผู้ใช้งานภายในกรม เพื่อคัดเลือกกระบวนการสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นระบบดิจิทัล
- 3.2 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน (Back Office) และงานบริการ (e-Service) ที่สำคัญสำหรับบริหารองค์กรและการให้บริการประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัล
- 4.1 จัดทำแผนการพัฒนาทักษะของบุคลากรด้านดิจิทัลและการสื่อสารของกรม
- 4.2 พัฒนารูปแบบและช่องทางการสื่อสารให้มีความน่าสนใจ สะดวก และเข้าถึงง่าย
- 4.3 สร้างการรับรู้ด้านการจัดการมลพิษให้กับเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ เพื่อสื่อสารให้กับบุคคลภายนอก

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
1. โครงการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม (กลยุทธ์ 1)	1.3000	19.6369	20.0000	ศทส.
2. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านเครื่องมืออุปกรณ์และระบบเครือข่ายสารสนเทศ (กลยุทธ์ 2-3)	20.6460	29.4795	30.0000	ศทส.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร

เป้าประสงค์ : องค์กรมีขีดสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ปีฐาน 2567	เป้าหมาย		
		ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
1. ระดับผลการประเมินเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA 4.0 (Basic/Advance/significance)	Basic	Basic	Advance	Significance
2. จำนวนผลงานขององค์กรหรือบุคลากร ได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอก	1	2	2	2
3. ระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	89.79	ไม่น้อยกว่า 95 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 95 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 95 คะแนน

กลยุทธ์

1. ยกระดับการบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมีสมรรถนะสูง
2. วางระบบการบริหารจัดการกำลังคน พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะและความผูกพันต่อองค์กร

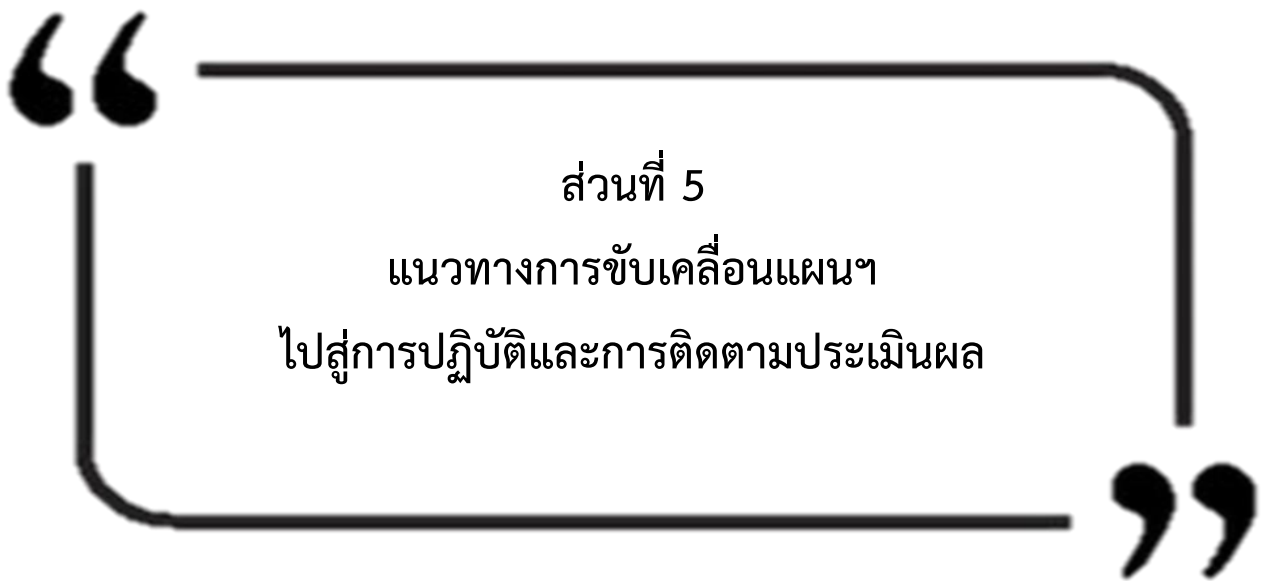
แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 วางระบบการบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
- 1.2 สร้างวัฒนธรรม ค่านิยมองค์กรเพื่อขับเคลื่อนสู่องค์กรคุณภาพ
- 2.1 วางกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับภารกิจและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
- 2.2 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้า มั่นคงในสายอาชีพ
- 2.3 เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ความผูกพัน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในองค์กร
- 2.4 ส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างบุคลากรให้เป็นคนดีและคนเก่ง
- 2.5 เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงานรับผิดชอบหลัก
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร (กลยุทธ์ 1-2) กิจกรรมที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร กิจกรรมที่ 2 พัฒนาศูนย์ข้อมูลแห่งการเรียนรู้ กิจกรรมที่ 3 ขับเคลื่อนการพัฒนาวัฒนธรรมภายในองค์กร	0.2000	3.5000	3.5000	กพร.

โครงการสำคัญ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ (ล้านบาท)			หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	
2. โครงการพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคลากร (กลยุทธ์ 2) กิจกรรมที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล กิจกรรมที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร	1.5000	5.5000	5.5000	สลก.
3. โครงการเสริมสร้างองค์กรโปร่งใส (กลยุทธ์ 2) กิจกรรมสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใส	0.0020	0.0020	0.0020	สลก.

ส่วนที่ 5
แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ
ไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

ส่วนที่ 5

แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

1. แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ

- 1) สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากร เพื่อตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมในการผลักดันแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)
- 2) จัดทำรูปแบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ที่สามารถเข้าถึงบุคลากรเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)
- 3) ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานแบบมุ่งเป้าภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์และให้ความสำคัญกับการสื่อสารประเด็นยุทธศาสตร์ โดยกำหนดเป็นนโยบายจากผู้บริหารทุกระดับ
- 4) สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) และแผนระดับอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การบูรณาการประสานการปฏิบัติภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกัน และเพื่อให้การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมมีความชัดเจนและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 5) จัดให้มีเวทีการประชุมหารือเพื่อทบทวนและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฯ ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- 6) สร้างระบบการติดตามประเมินผล และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

2. การติดตามประเมินผล

การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญในการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผน เพื่อประเมินผลความสามารถในการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของแผนและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสมและการทบทวนปรับปรุงแผนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและสถานการณ์ในอนาคต โดยแบ่งการติดตามและประเมินผล ออกเป็น 2 ระยะ คือ

- 1) การติดตามและประเมินผลรายปี
- 2) การติดตามและประเมินผล เมื่อสิ้นสุดแผน ในปี 2570

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน จะดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของกอง ศูนย์กลุ่ม และ สคพ. โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานเพื่อนำมาวิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าสอดคล้องบรรลุตามเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนอย่างไร เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) เป็นรายปี เพื่อติดตามความก้าวหน้าและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนฯ และจะประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) เมื่อสิ้นสุดแผนในปี 2570 เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลดังกล่าว มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับต่อไป

3. เครื่องมือในการติดตามประเมินผล

1) ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System : GFMIS)

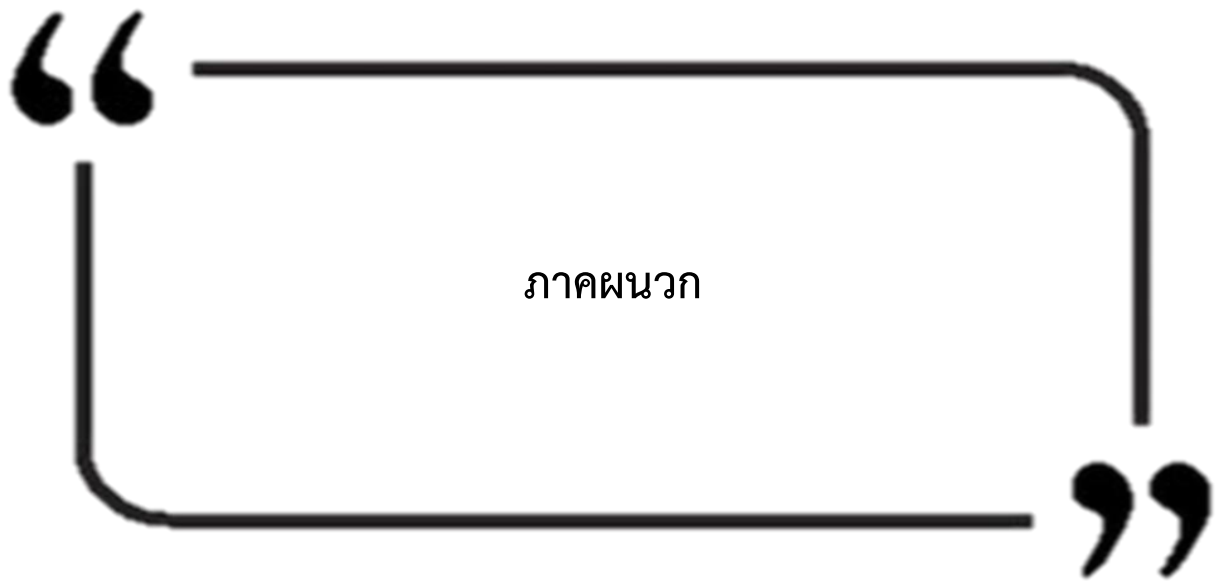
กรมควบคุมมลพิษ ได้นำระบบ GFMIS มาใช้ในระบบงบประมาณ ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบรับและนำส่ง ระบบเบิกจ่ายเงิน ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบบริหารทรัพยากรบุคคล โดยมีการนำเข้าข้อมูลในระบบและรายงานผลออกมาในรูปแบบการติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งจะสามารถรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ตรงกับความเป็นจริงและมีความรวดเร็ว

2) ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR)

กรมควบคุมมลพิษ ได้ใช้ระบบ eMENSCR ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาใช้สำหรับการติดตามโครงการสำคัญ เพื่อตอบเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับต่างๆ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติการราชการ

3) ระบบติดตามและประเมินผลโครงการ (e-Project Tracking System)

กรมควบคุมมลพิษ ได้ใช้ระบบ e-Project Tracking System ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมและกำกับการทำงาน ทั้งด้านผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของแผนงาน/โครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถสั่งการหรือบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

“

ภาคผนวก ก

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ
พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

”

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ
พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปิงบประมาณ พ.ศ. 2568)” ครั้งที่ 1

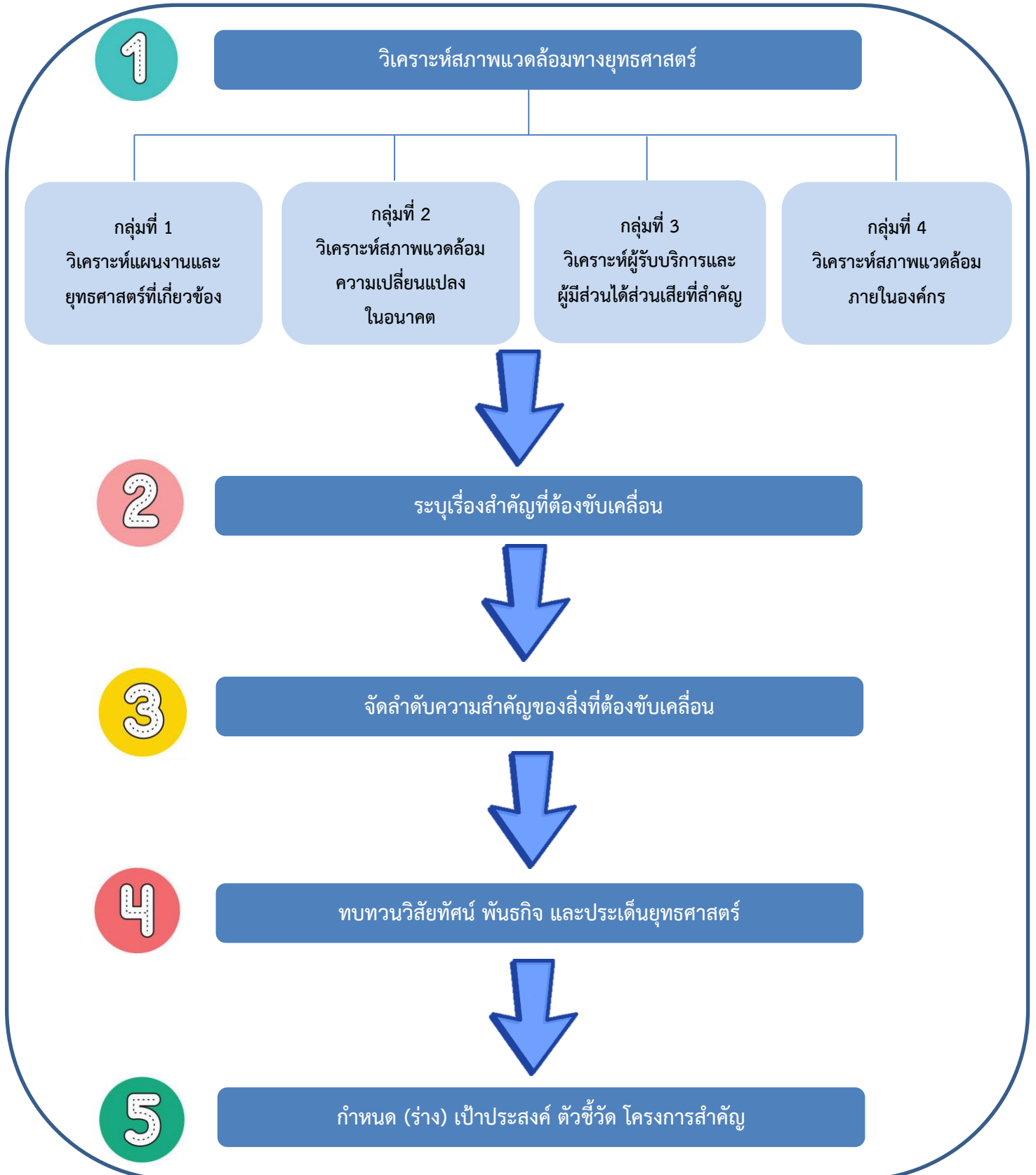
วันที่ 28 - 29 ตุลาคม 2567

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570

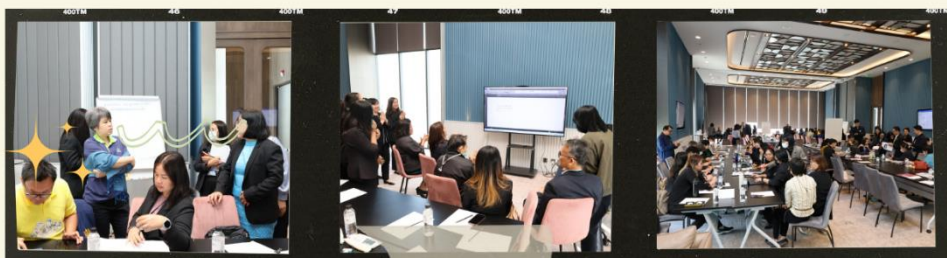
(ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

ภายใต้กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)” ครั้งที่ 1

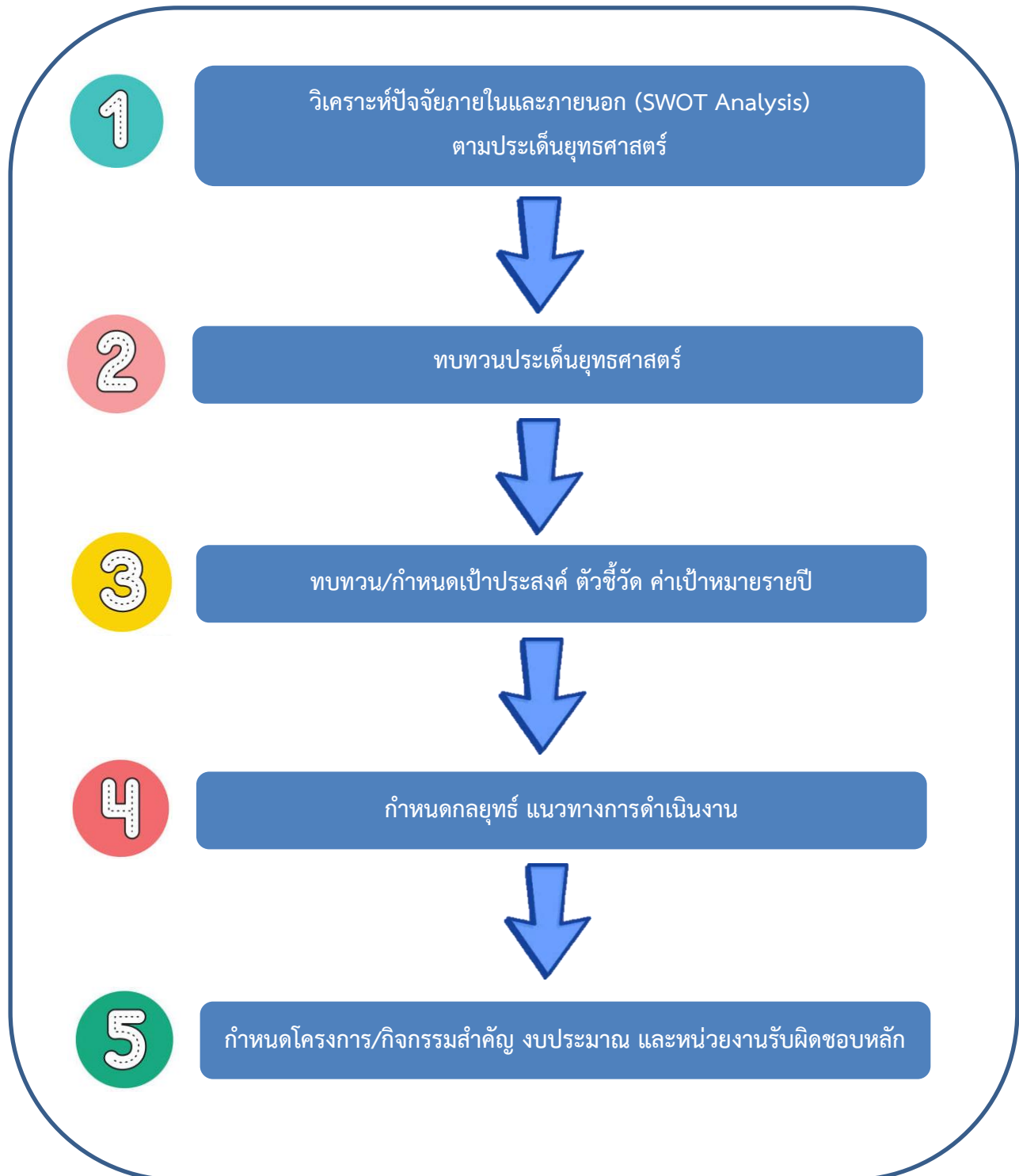

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ
พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)” ครั้งที่ 2

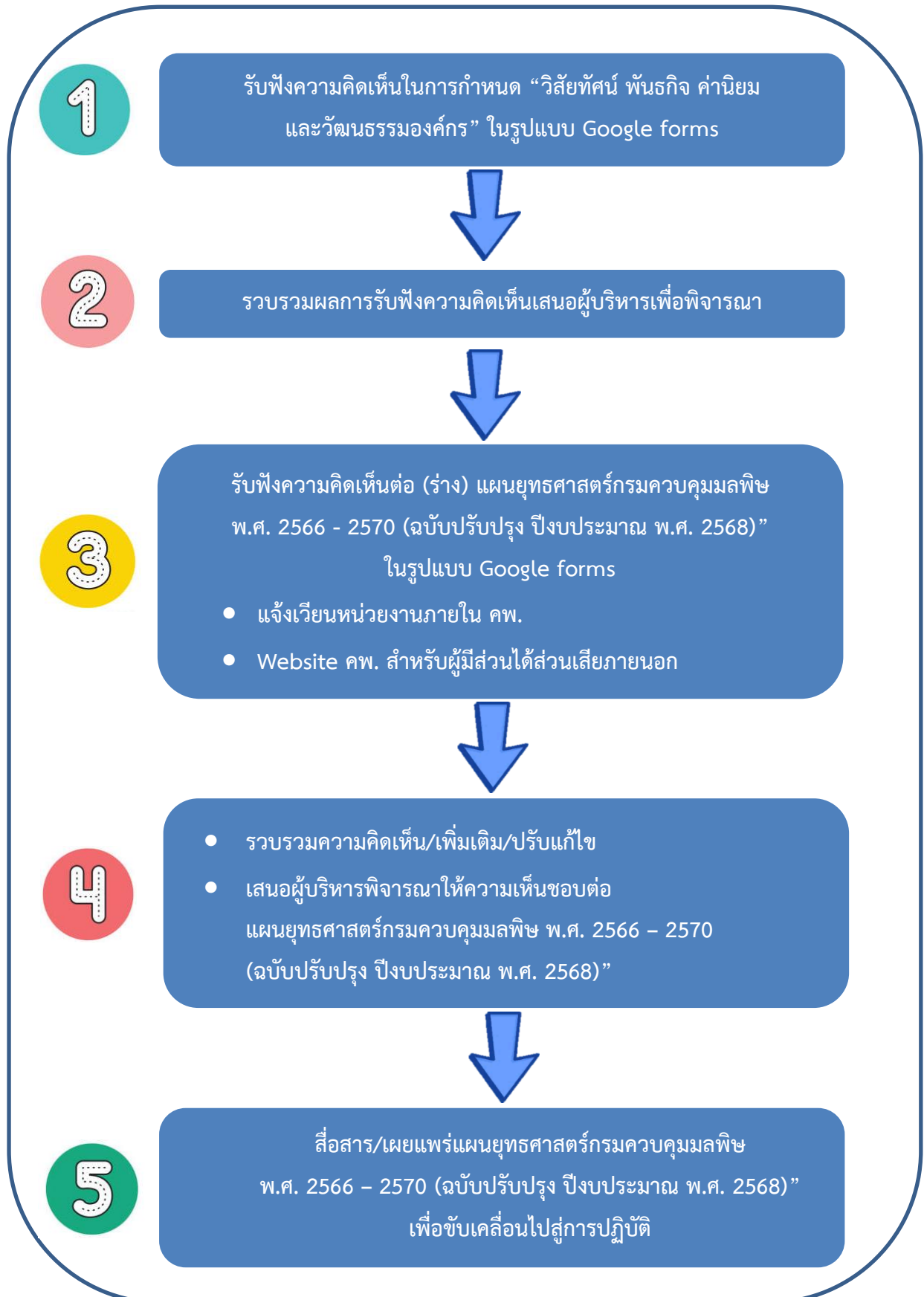
วันที่ 11 - 12 ธันวาคม 2567

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2566 - 2570
 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)
 ภายใต้กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ
 พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)” ครั้งที่ 2

ขั้นตอนการดำเนินงานรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่แผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมมลพิษ
พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับปรับปรุง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด												
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยกระดับคุณภาพน้ำผิวดินและน้ำทะเลให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์													
1. คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : ดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำ (Water Quality Index: WQI) ในการประเมินคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ แหล่งน้ำผิวดินที่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำ จำนวน 65 แหล่งน้ำ หน่วยวัด : ร้อยละ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : เก็บตัวอย่างน้ำและวิเคราะห์ผลคุณภาพน้ำ ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : รายปี สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : $(C) = \frac{A}{B} \times 100$ <table border="1"> <thead> <tr> <th>ช่วง WQI</th><th>ระดับค่า WQI</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0 - 30</td><td>เสื่อมโทรมมาก</td></tr> <tr> <td>31 - 60</td><td>เสื่อมโทรม</td></tr> <tr> <td>61 - 70</td><td>พอใช้</td></tr> <tr> <td>71 - 90</td><td>ดี</td></tr> <tr> <td>91 - 100</td><td>ดีมาก</td></tr> </tbody> </table> A = จำนวนแหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำ ผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี ดีมาก B = จำนวนแหล่งน้ำผิวดินที่ตรวจวัดคุณภาพน้ำ C = ร้อยละของพื้นที่แหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ดีมาก	ช่วง WQI	ระดับค่า WQI	0 - 30	เสื่อมโทรมมาก	31 - 60	เสื่อมโทรม	61 - 70	พอใช้	71 - 90	ดี	91 - 100	ดีมาก
ช่วง WQI	ระดับค่า WQI												
0 - 30	เสื่อมโทรมมาก												
31 - 60	เสื่อมโทรม												
61 - 70	พอใช้												
71 - 90	ดี												
91 - 100	ดีมาก												
2. คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : ดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index: MWQI) ในการประเมินคุณภาพแหล่งน้ำทะเล ได้แก่ พื้นที่น้ำทะเลที่มีจุดเก็บตัวอย่างน้ำทะเล จากทั้งหมด 210 จุด หน่วยวัด : ร้อยละ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : เก็บตัวอย่างน้ำทะเลและวิเคราะห์ผลคุณภาพน้ำทะเล ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : รายปี สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : $(E) = \frac{A}{B} \times 100$ <table border="1"> <thead> <tr> <th>ช่วง MWQI</th><th>ระดับค่า MWQI</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0 - 25</td><td>เสื่อมโทรมมาก</td></tr> <tr> <td>26 - 50</td><td>เสื่อมโทรม</td></tr> <tr> <td>51 - 80</td><td>พอใช้</td></tr> <tr> <td>81 - 90</td><td>ดี</td></tr> <tr> <td>91 - 100</td><td>ดีมาก</td></tr> </tbody> </table>	ช่วง MWQI	ระดับค่า MWQI	0 - 25	เสื่อมโทรมมาก	26 - 50	เสื่อมโทรม	51 - 80	พอใช้	81 - 90	ดี	91 - 100	ดีมาก
ช่วง MWQI	ระดับค่า MWQI												
0 - 25	เสื่อมโทรมมาก												
26 - 50	เสื่อมโทรม												
51 - 80	พอใช้												
81 - 90	ดี												
91 - 100	ดีมาก												

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
	A = คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี ดีมาก B = พื้นที่แหล่งน้ำทะเลที่มีจุดเก็บตัวอย่างน้ำทะเล E = ร้อยละของพื้นที่ที่น้ำทะเลมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ ดี ดีมาก

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : คุณภาพอากาศดีขึ้น	
ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยรายปีปริมาณฝุ่นละออง PM _{2.5} เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : ผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ เป็นรายจังหวัด หน่วยวัด : ร้อยละ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : ตรวจวัดโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : รายปี สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : <u>จำนวนจังหวัดที่ถูกกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายตามมาตรการฯ และมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามค่าเป้าหมายของมาตรการฯ x 100</u> จำนวนจังหวัดที่ถูกกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายตามมาตรการฯ

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด ● ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น ● ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ● ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดถูกต้อง หน่วยวัด : ร้อยละ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ติดตามผลการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่ (Field visit) หรือใช้การประสานงานผ่านเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เช่น หนังสือราชการ (Official Correspondence) วิดีโอ (Video) การประชุมผ่านวิดีโอ (Video Conference) ระบบอินทราเน็ต (Intranet) แอปพลิเคชัน (Application) แบบฟอร์ม (Google Forms)

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
	ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : รายปี สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : ร้อยละขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = ((ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ + ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดถูกต้อง)/ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น)*100
2. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด ● องค์ประกอบขยะอาหาร ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หน่วยวัด : ร้อยละ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ติดตามผลการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่ (Field visit) หรือใช้การประสานงานผ่านเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เช่น หนังสือราชการ (Official Correspondence) วิดีโอ (Video) การประชุมผ่านวิดีโอ (Video Conference) ระบบอินทราเน็ต (Intranet) แอปพลิเคชัน (Application) แบบฟอร์ม (Google Forms) ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : รายปี สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -
3. ของเสียอันตรายจากชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด ● ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้น ● ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หน่วยวัด : ร้อยละ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ติดตามผลการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่ (Field visit) หรือใช้การประสานงานผ่านเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เช่น หนังสือราชการ (Official Correspondence) วิดีโอ (Video) การประชุมผ่านวิดีโอ (Video Conference) ระบบอินทราเน็ต (Intranet) แอปพลิเคชัน (Application) แบบฟอร์ม (Google Forms) ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : รายปี สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : ร้อยละของเสียอันตรายจากชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = (ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง/ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้น)*100

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
4. ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนลดลง	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด ● องค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชน ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ● จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้ 6 เทคโนโลยีที่ลดก๊าซเรือนกระจก ● ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่กำจัดด้วย 6 เทคโนโลยีที่ลดก๊าซเรือนกระจก หน่วยวัด : ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนลดลง วิธีการจัดเก็บข้อมูล : เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ติดตามผลการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่ (Field visit) หรือใช้การประสานงานผ่านเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เช่น หนังสือราชการ (Official Correspondence) วิดีโอ (Video) การประชุมผ่านวิดีโอ (Video Conference) ระบบอินทราเน็ต (Intranet) แอปพลิเคชัน (Application) แบบฟอร์ม (Google Forms) ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : รายปี สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : อ้างอิงตามคณะทำงานจัดการบัญชีก๊าซเรือนกระจกและมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจก

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ระบบฐานข้อมูล แจ้งเตือน และการสื่อสารการบริหารจัดการมลพิษ	
1. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ ระบบแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษ	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : จำนวนระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ และระบบการแจ้งเตือนภัยที่ กอง ศูนย์ กลุ่ม และ ศคพ. มีการพัฒนาใหม่หรือปรับปรุงระบบที่มีอยู่เดิมในแต่ละปี หน่วยวัด : ระบบ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : จัดทำแบบฟอร์มเพื่อให้ กอง ศูนย์ กลุ่ม และ ศคพ. รายงานผลการดำเนินงานให้ ศทส. เพื่อทราบ และรวบรวมสำหรับรายงานผู้บริหารต่อไป ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
2. มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมลพิษ	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : จำนวนระบบฐานข้อมูล กอง ศูนย์ กลุ่ม สคพ. ที่มีการเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานภายใน และหรือหน่วยงานภายนอก หน่วยวัด : ระบบ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : จัดทำแบบฟอร์มเพื่อให้ กอง ศูนย์ กลุ่ม และ สคพ. รายงานผลการดำเนินงานให้ ศทส. เพื่อทราบ และรวบรวมสำหรับรายงานผู้บริหารต่อไป ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -
3. จำนวนผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้งานระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ และระบบแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษเพิ่มขึ้น	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : จำนวนผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้งานระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ และระบบแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษ หน่วยวัด : ร้อยละ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : 1. วิธีนับจากจำนวนผู้ที่เข้ามาใช้บริการผ่านระบบเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ และหน้าเพจของระบบฐานข้อมูล/ระบบแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษ 2. จำนวนการดาวน์โหลดข้อมูลหรือการเข้ามาขอรับบริการจากหน่วยงานโดยตรง (กรณีฐานข้อมูลด้านมลพิษ) ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -
4. มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน (Back Office) และงานบริการ (e-Service)	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : จำนวนระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน (Back Office) และงานบริการ (e-service) ที่ กอง ศูนย์ กลุ่ม และ สคพ. มีการพัฒนาใหม่หรือปรับปรุงระบบที่มีอยู่เดิมในแต่ละปี หน่วยวัด : ระบบ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : จัดทำแบบฟอร์มเพื่อให้ กอง ศูนย์ กลุ่ม และ สคพ. รายงานผลการดำเนินงานให้ ศทส. เพื่อทราบ และรวบรวมสำหรับรายงานผู้บริหารต่อไป ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
5. มีการสื่อสารที่เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : จำนวนข้อมูลด้านมลพิษที่มีการประชาสัมพันธ์ หรือมีการสื่อสารให้กับกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการแจ้งเตือนภัยด้านมลพิษต่อสาธารณะ หน่วยวัด : ครั้ง/เรื่อง วิธีการจัดเก็บข้อมูล : นับจากจำนวนเรื่องที่ กอง ศูนย์ กล่ม และ สคพ. มีการประชาสัมพันธ์ หรือมีการสื่อสารให้กับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด								
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร									
1. ระดับผลการประเมินเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA 4.0	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : ประเมินโดยใช้เกณฑ์ PMQA 4.0 ในการประเมินหมวดกระบวนการ (หมวด 1 – 6) และหมวดผลลัพธ์ (หมวด 7) ดังนี้ <table border="1"> <thead> <tr> <th>ระดับ</th><th>คะแนน</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ระดับพื้นฐาน (Basic)</td><td>300 – 399</td></tr> <tr> <td>ระดับก้าวหน้า (Advance)</td><td>400 – 469</td></tr> <tr> <td>ระดับพัฒนาจนเกิดผล (Significance)</td><td>470 – 500</td></tr> </tbody> </table> หน่วยวัด : ระดับ วิธีการจัดเก็บข้อมูล : วัดผลจากการประเมินของ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -	ระดับ	คะแนน	ระดับพื้นฐาน (Basic)	300 – 399	ระดับก้าวหน้า (Advance)	400 – 469	ระดับพัฒนาจนเกิดผล (Significance)	470 – 500
ระดับ	คะแนน								
ระดับพื้นฐาน (Basic)	300 – 399								
ระดับก้าวหน้า (Advance)	400 – 469								
ระดับพัฒนาจนเกิดผล (Significance)	470 – 500								
2. จำนวนผลงานขององค์กรหรือบุคลากรได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอก	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : จำนวนผลงานขององค์กรหรือบุคลากรได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอก หมายถึง ผลงานทางวิชาการ ที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอกทั้งระดับองค์กรและระดับบุคคล หน่วยวัด : จำนวน วิธีการจัดเก็บข้อมูล :								

ตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด
	นับจำนวนรางวัล จากการประเมินของ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพภาครัฐ หรือ จากหน่วยงานภายในและภายนอกประเทศอื่นที่มีมาตรฐานรางวัลเดียวกัน ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -
3. ระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	ข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บตามตัวชี้วัด : การประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของกรมควบคุมมลพิษ ตามแนวทางที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดประเมินผลใน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment) หรือแบบวัด IIT เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรภาครัฐทุกระดับที่ปฏิบัติงานมาไม่น้อยกว่า 1 ปี ได้มีโอกาสสะท้อนและแสดงความคิดเห็นต่อคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตนเอง ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment) หรือแบบวัด EIT เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการหรือผู้ติดต่อในช่วงปีงบประมาณนั้นๆ ได้มีโอกาสสะท้อนและแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ส่วนที่ 3 แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment) หรือแบบวัด OIT เป็นการตรวจสอบระดับการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐที่เผยแพร่ไว้ทางหน้าเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน หน่วยวัด : คะแนน วิธีการจัดเก็บข้อมูล : ผลคะแนนการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งประเมินโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล : ปีงบประมาณ สูตรการคำนวณ (ถ้ามี) : -

“

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ SIPOC Model ของกรมควบคุมมลพิษ

”

การวิเคราะห์ SIPOC Model ของกรมควบคุมมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2298 2234 โทรสาร 0 2298 5394
www.pcd.go.th